

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה כ"ז/של"ז של הממשלה
ב' באדר התשל"ז - 20.2.77

נכחו חברים: י. רבין - יו"ר, א. אוזן, י. אלון, ח. בר-לב, מ. ברעם,
 י. גלילי, ש. הלל, א. ידלין, ג. יעקבי, ש. פרס, ח.י. צדוק,
 מ. קול, י. רבינוביץ, ש. רוזן, ו. שם-טוב.

נעדר חסר: ג. האוזנר (בחו"ל).

ג. אבנר	- מזכיר הממשלה
ש. אבינרי	- המנהל הכללי, משרד החוץ (עד סוף 406)
מ. דיין	- לשכת שר האוצר (בסעיף 412)
א. ירמנס	- משרד האוצר (בסעיף 412)
א. מזרחי	- לשכת ראש הממשלה
י. מינץ	- משרד התחבורה (בסעיף 414)
מ. נוידרפר	- משרד האוצר (בסעיפים 410 ו-411)
י. ניצן	- נציב שירות המדינה (בסעיף 412)
חא"ל א. פורן	- מזכיר צבאי לראש הממשלה
א. רון	- לשכת שר התחבורה (בסעיף 414)
ש. שביד	- משרד האוצר (בסעיפים 410 ו-411)
א. שילר	- המנהל הכללי, משרד התחבורה (בס' 414)
סא"ל א. תהלה	- לשכת שר הבטחון

סדר היום:

405. סדר הדיונים
406. עניינים מדיניים - ביקור מזכיר המדינה של ארה"ב
407. עניינים בטחוניים
408. נצחון קבוצת "מכבי תל-אביב" במשחק הכדורסל נגד קבוצת "צ.ס.ק.א.-מוסקבה"
409. שאלות
410. הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס. 15), התשל"ז-1977
411. הצטרפות לאמנה הבינלאומית בדבר פישוטם ותיאומם של נוהלי מכס
412. הזעזועים במערכת השכר במזק
413. הפקעת קרקעות בשטחים לצרכים צבאיים.
414. מזכיר הצעת חוק והצעת חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977
415. [REDACTED]
416. [REDACTED]

405. סדר הדיוניםראש הממשלה י. רבין:

הישיבה היום תהיה קצרה, כי בשעה 14:00 תתקיים אזכרה ללוי אשכול ז"ל.

שר התיירות מ. קול:

בשעתו ביקשתי דיון בנושא הפלסטינאי. לפי בקשתך הגשתי הצעה לדיון ובשבוע שעבר הצעה זו עמדה בסעיף 2 לסדר היום. עכשיו אני רואה שנושא זה זז. אני מבקש שתקיים מה שהבטחת.

ראש הממשלה י. רבין:

אקיים, אך לא היום.

שר התיירות מ. קול:

בינתיים אחם דנים בנושא זה עם כל מיני גורמים. גם עם וואנס היה דיון בנושא זה, אך לא עם הממשלה. מדוע אסור לממשלה לקיים דיון?

ראש הממשלה י. רבין:

אמרתי שנקיים את הדיון, אך לא היום.

406. עניינים מדיניים - ביקור מזכיר המדינה של ארה"ב

ראש הממשלה י. רבין:

נושא ראשון - סקירה מדינית מפי שר החוץ, שעיקרה יתרכז, בוודאי, על ביקורו של וואנס.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אין נושאים אחרים, אך לפני שאומר משהו על ביקור וואנס, הרשו לי לצטט באוזניכם התבטאות אחרונה של הנשיא קרטז בעניין המזרח התיכון, מיום 18 לח"ז. כאשר ביקר הנשיא במשרד הפנים האמריקאי, במסגרת ביקוריו במשרדי הממשלה, הוא נשאל על המזרח התיכון שאלות רבות - וכמובן על נושאים דומים - והוא אמר כך:

"AN OUTSIDE SOLUTION WOULD NOT LAST AND REAL PEACE COULD BE ACHIEVED ONLY BY THE PARTIES INVOLVED. WE DON'T WANT TO TRY TO EXERT AN IMPROPER PRESSURE TO RESOLVE IT FOR THEM".

אני חושב שזו הודעה חשובה, וברצוני להזכיר לכם שקרטז אינו עורך דין, אלא מהנדס. זו הודעה חשובה, כי אני שומע אותה בפעם ראשונה בנוסח זה מאז שנבחר. בעיקר חשובה הודעה זו כדי שהערכים לא יחשבו שהרעיון שאמריקה WILL SQUEEZE ISRAEL יש לו איזה סיכוי. אינני מתחייב שלא תהיינה בעיות, אך כשיש ידיעה טובה, שלפחות אתם תדעו אותה.

כפי שהערכנו מראש, ביקור וואנס נועד: (א) לאפשר לו ללמוד על עמדות הצדדים בסכסוך וכיצד ניתן להתקדם, מכאן ואילך, מבלי שהדבר יישא כבר אופי של קבלת תכניות מדויקות, או השמעת תכניות מצדו; (ב) כדי ליצור

רושם במזרח התיכון ובעולם, שהמומנטום מתחדש. גם אם אין עדיין צעדים של ממש, יש כבר ביקור של מזכיר המדינה האמריקאי, שהוא בעצמו הכריז עליו, מנמל התעופה בן-גוריון ועד לנמל התעופה האחרון בריאד, שהוא מכוון למסע השלום שלו.

בהתבטאויות הפומביות וואנס לא היה שונה מבחינת הגדרות אחדות חשובות, מאשר בשיחות שקיים עם השרים, ואביא כמה דוגמאות:

(א) ממשלת ארה"ב אינה מתכוונת לצאת עם תכנית מקפת משלה ברבר פתרון הסכסוך. היא רואה לעצמה את התפקיד המסורתי של מאיצה ופועלת בכיוון זה.

אני רוצה להזכיר לכם שבשעתו היו לנו לא מעט לבטים ושיחות קשות על השמעת תכניות מקיפות, שהבולטת ביניהן הייתה "תכנית רוג'רס", ואימרה כזאת - שארה"ב אינה מתכוונת לצאת עם תכנית משלה - ע"י שר חוץ חדש של ממשל חדש, בעיני היא חשובה. זה משלים את מה שאמר הנשיא קרטור בציטטה שקראתי לפניכם.

(ב) וואנס מצא לנכון לומר, גם בשיחות אתנו יותר מפעם אחת וגם במסיבת עיתונאים גדולה שקיים - ולפי בקשתו הייתה משותפת אתי וספונסנית - שה-SPECIAL RELATIONSHIP, היחסים המיוחדים בין ארה"ב וישראל יימשכו גם בעתיד. זהו ניסוח שהיה מקובל בדרך כלל במשך שנים רבות בלונדון במערכת היחסים המיוחדת בין וושינגטון ללונדון. האנגלים כבר מזמן אינם משתמשים בביטוי זה. יש גם יחסים מאוד משמעותיים בין ארה"ב ומדינות ערביות, בייחוד סעודיה, ובכל זאת, חזרה על נוסח זה בממשל חדש אינה חסרת ערך.

בשיחה אצלי ניסיתי לתאר לפני וואנס מהי האסטרטגיה הערבית, אם אפשר שארה"ב היא שתאלץ את ישראל לעשות את הויתורים, לפי רוח החביעות של הערבים, ישראל תתעקש ואז הם מצפים לתקיעת טריז בין ארה"ב לישראל. וואנס הגיב שאיש לא יוכל להפריד בינינו. הוא התבטא, גם בפומבי, ברוח

זו, ואני מחשיב נקודה זו.

ג) וואנס עומד בכל ההתחייבויות שארה"ב נטלה על עצמה בהגדרות, אשר טרחנו להבהיר אותן תוך כדי פעילותו של קיסינג'ר, בהשגת הסדרי הביניים. למשל, מקובל עליו שהחלטה 338 היא הבסיס הבלעדי ולא בא בחשבון לשנות את הרכב המשתתפים של ועידת ג'נבה בלי הסכמה ישראלית. ארה"ב לא תתיר שינויים בסיסיים אלה למשא ומתן ללא הסכמתנו. כלומר, ההתחייבויות האמריקאיות בתחומי ההבנות השונות - ואני ציטטתי לו אותן מהטקסטים המדויקים - בעינן עומדות.

אני מדגיש זאת, כי ידוע לנו שמדינות ערב מנסות להסביר לממשלת ארה"ב שעה שהובטח ע"י ממשל אחר אינו בהכרח מחייב ממשל שני, ויש מקום לבחינה מחודשת. היות וואנס לא הציג סימן שאלה, לא הייתי צריך להדגיש יותר מדי את ההתחייבות החתומה. הסבנו חשומת לבו למסמכים רלבנטיים ולא מצאתי שום רמז לאי הבנה במחויבות האמריקאית לגבי אותם הדברים שהתחייבה כלפי ישראל בעניין הסכסוך.

ד) בנושא הפלסטינאי וואנס היה חד-משמעי, וזה היה דווקא באותו יום שה"ניו-יורק טיימס" יצא בכותרת על ארוזיה בעמדת ארה"ב בעניין אש"פ. אני לא אומר לכם שהוא קיבל את דעתנו שהפלסטינאים כבר ישלבו במתכונת הירדנית, אך לגבי מדינה שלישית ולגבי אש"פ הוא היה חד-משמעי.

לגבי אש"פ וואנס השתמש בנוסח הרבה יותר בהיר ויותר חזק מאשר מדינאים אמריקאים שקדמו לו. למשל, במסיבת העיתונאים הוא אמר שכל עוד אש"פ לא יכיר בזכות קיומה של ישראל ויקבל את החלטות מועצת הבטחון 242 ו-338, ולא ישנה את האמנה הפלסטינאית, אין מה לדבר אחר. עניין האמנה הפלסטינאית זו הדגשה חשובה מאוד. אגב, התפלאתי שהעתונות הישראלית לא הפכה זאת לכותרת חשובה.

לגבי לוח הזמנים, אמרתי לוואנס שישאל אינה מוכנה להיות הגורם המעכב את ועידת ג'נבה, אם ניתן לכנסה עפ"י המתכונת המקורית וללא תנאים מוקדמים. אפילו הבחירות הכלליות בישראל אינן מונעות כינוסה של ועידת ג'נבה, כי התעמולה הערבית מנסה להסביר שאנו רוצים להרוויח זמן, כביכול, אך וואנס הסביר, לדעתי בצדק מבחינתו, שלדעתו אין אפשרות לכנס את ועידת ג'נבה בימים הקרובים, אלא במחצית השנייה של שנת 1977.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

איך הוא נימק זאת, האם מטעמים אמריקאיים?

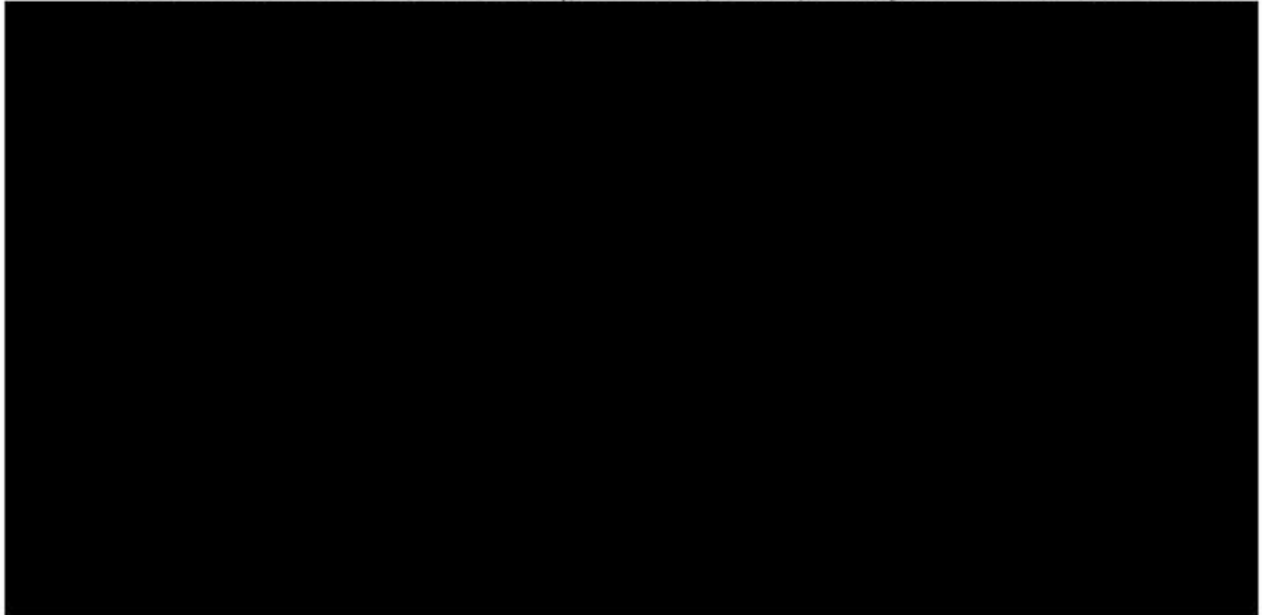
סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

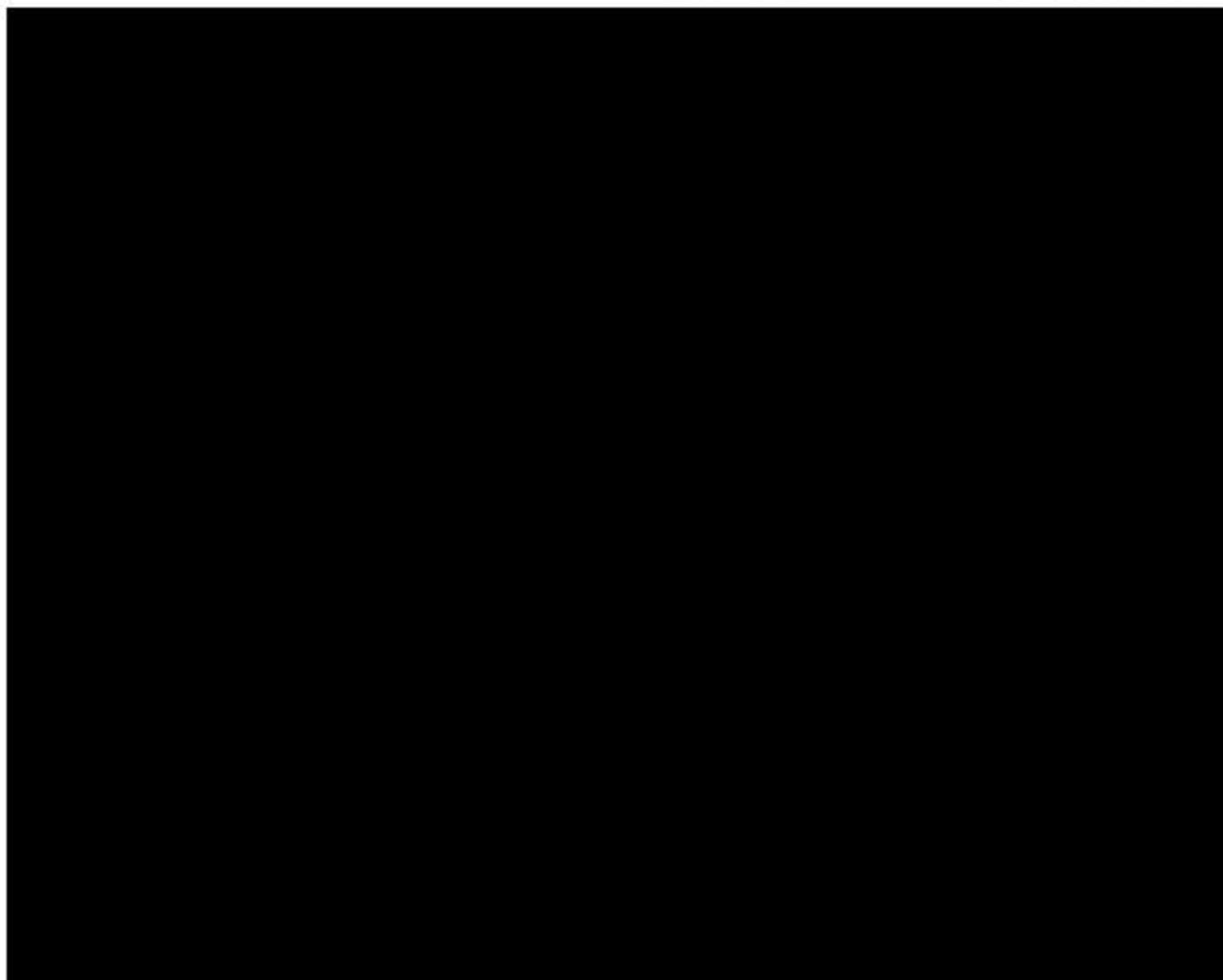
כשהוא נימק זאת שאולי לא נוח לכנס את הוועידה לפני הבחירות, סילקתי את עניין הבחירות. הוא לא טרח לנמק ואין הוא רואה אסון בדחיית כינוס הוועידה לכמה חודשים. כמובן שהבהרנו לו שאנו עומדים על המתכונת המקורית. תדרכנו אותו מה ידוע לנו על העמדות השונות בעולם הערבי, דבר שחשבתי כי כדאי לעשותו לפני צאתו לביקורים נוספים. מהחומר שהצטבר עד עכשיו על ביקוריו בארה"ב, הרי שבעיה זו לא היתה בעיה מיוחדת, אם כי הנושא הפלסטינאי עלה בכל מקום ומקום. וואנס מסכים ומוכן שאנו וארה"ב נמשיך במסורת של הידברות משותפת ומוקדמת בכל העניינים הנוגעים למצב באזור מצד אחד, וליחסים הבילטרליים מצד שני. לא יהיה קושי לא במגעים, לא בשיחות ולא בהקדשת זמן, ובלכך שנמשיך את מערכת היחסים הייחודית הזאת, כדי שנוכל לפעול מתוך הרמוניה.

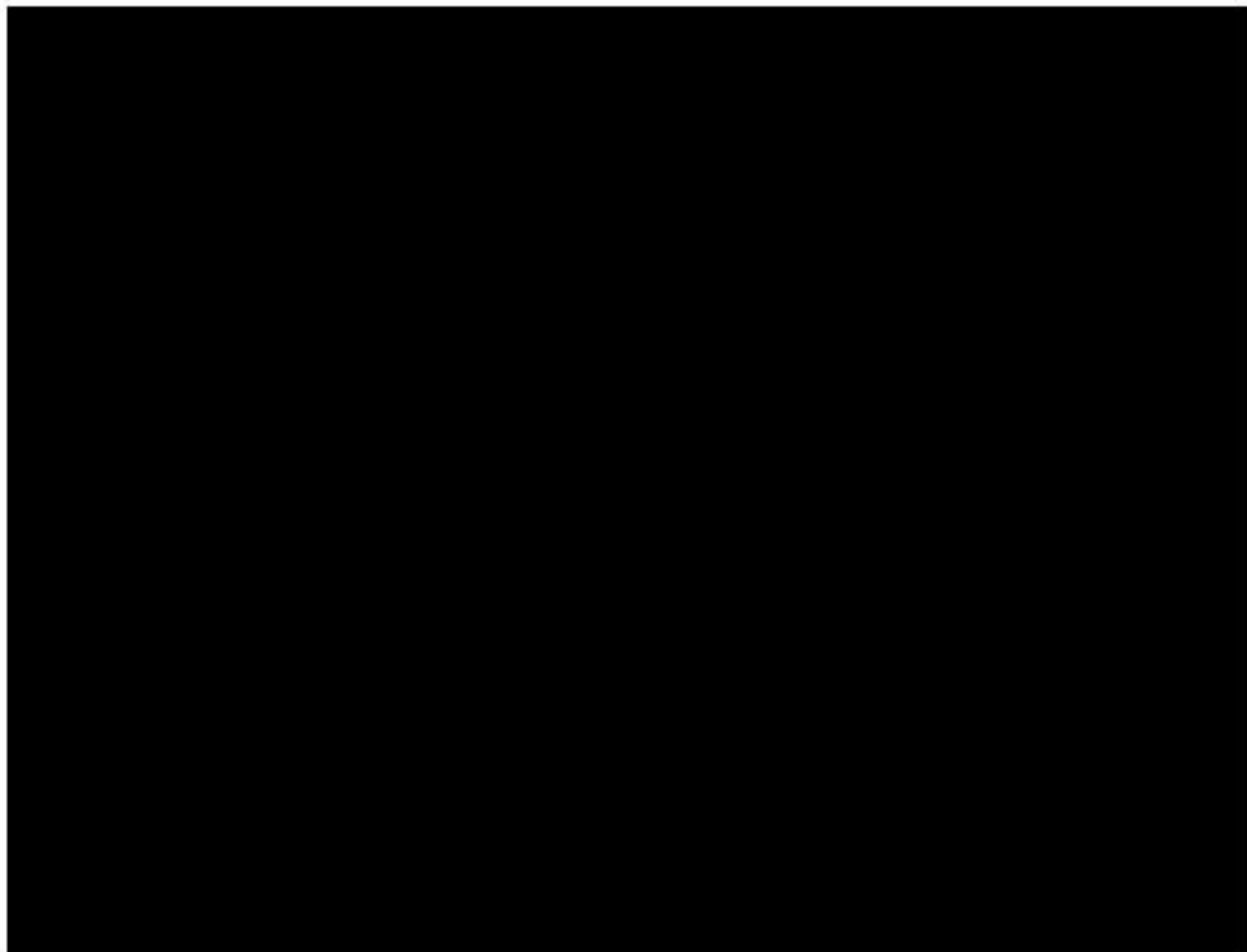
בשיחתנו עסקנו גם בעניינים בילטרליים. וואנס סיפר לי שמדיניות ארה"ב לגבי הפצת כורים גרעיניים בעולם, של עצמה ושל זולתה, נמצאת בבחינה מחודשת. הנשיא קרט מתכוון ברצינות לשינויים במדיניות ארה"ב בנושא הגרעיני. הוא מקיים על כך מגעים עם מעצמות גרעיניות אחרות, כדי שלא תהיינה פרצות ובתוך ה"רביו" הזה וואנס מניח שההתחייבות של הממשל הקודם בדבר

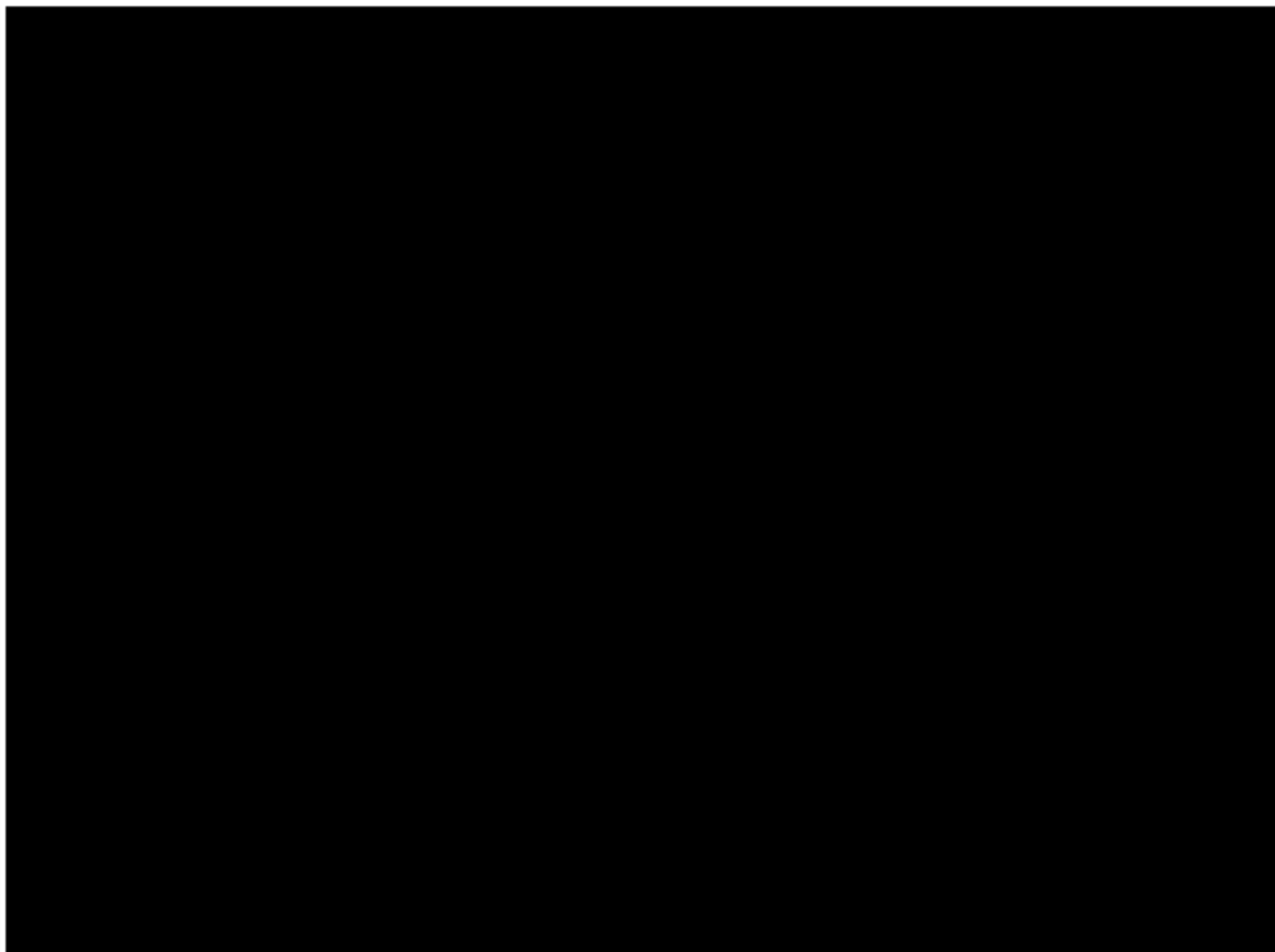
אספקת כורי כוח גרעיניים לישראל ומצרים, גם היא תיבדק. כאשר הבעתי דאגתי שבמקרה כזה מצרים עלולה לקבל כור ממקור אחר ובפיקוח פחות אקטיבי, אמר וואנס שהם לא ינקטו במדיניות גרעינית שתתעלם מהפרות אפשריות של אחרים, וידוע שהם מקיימים מגעים הדוקים מאוד עם צרפת לגבי תכנית של פיתוח גרעיני בעיראק ובפקיסטן, כי אנו הכענו את דאגתנו מהתפתחות זו, ומסתבר שקיימים מגעים הדוקים בין ממשלת ארה"ב וצרפת בעניינים אלה. וואנס נשבע די אופטימי לגבי אפשרות של תיאום בין ארה"ב, ברה"מ וצרפת. אין לו כל קושי עם בריטניה, אפילו לגבי כורים גרעיניים בארצות שבתצי הכדור המערבי.

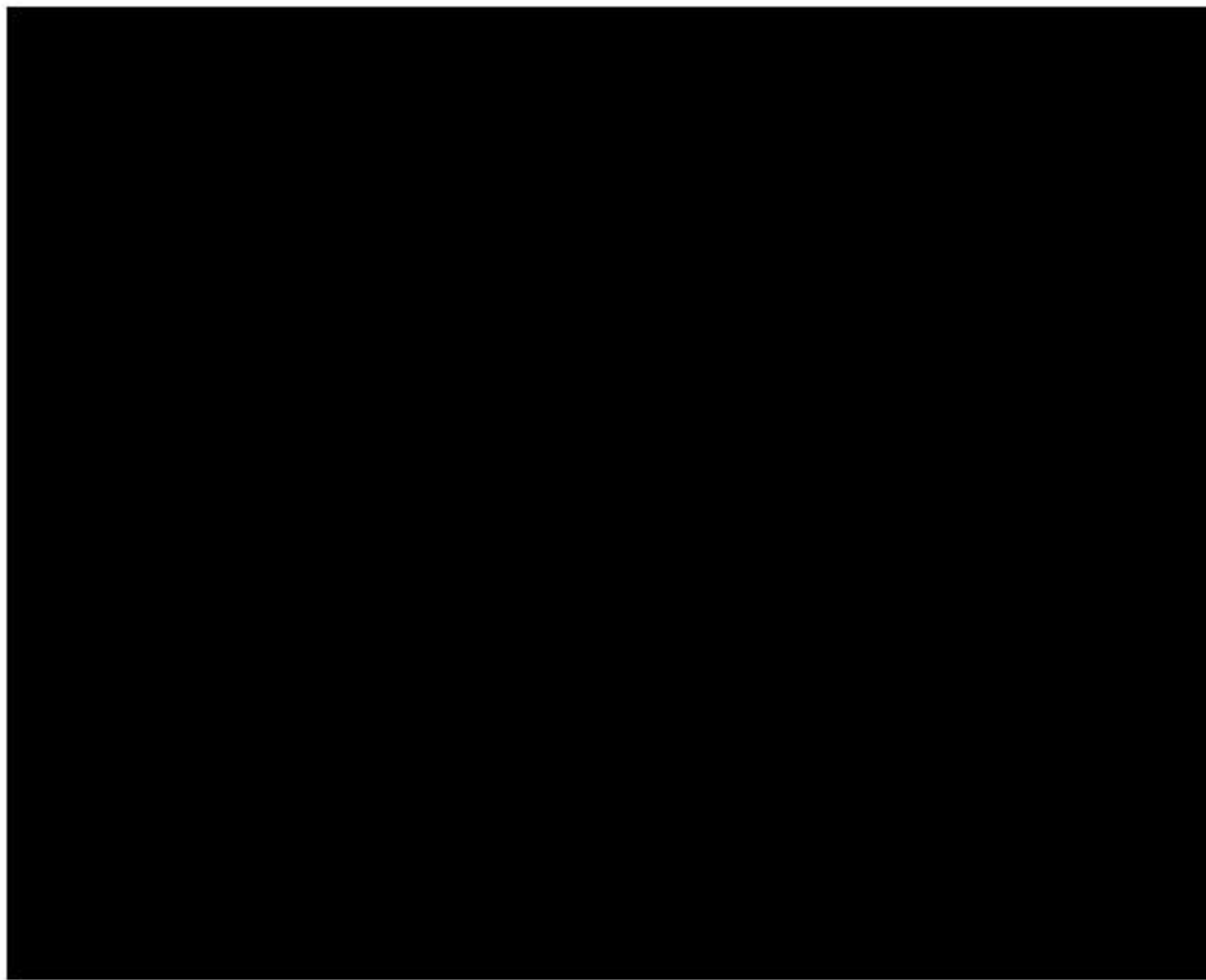
לגבי הסיוע הכלכלי, נמשיך בשיטות שבהן נהגנו עד עכשיו, היינו שבמועד הנכון נגיש את הצעותינו וההצעות תיבדקנה לגופן מתוך השאיפה של ארה"ב לחזק את ישראל, גם כדי להגן על עצמה וגם כדי לפתח את עצמה.

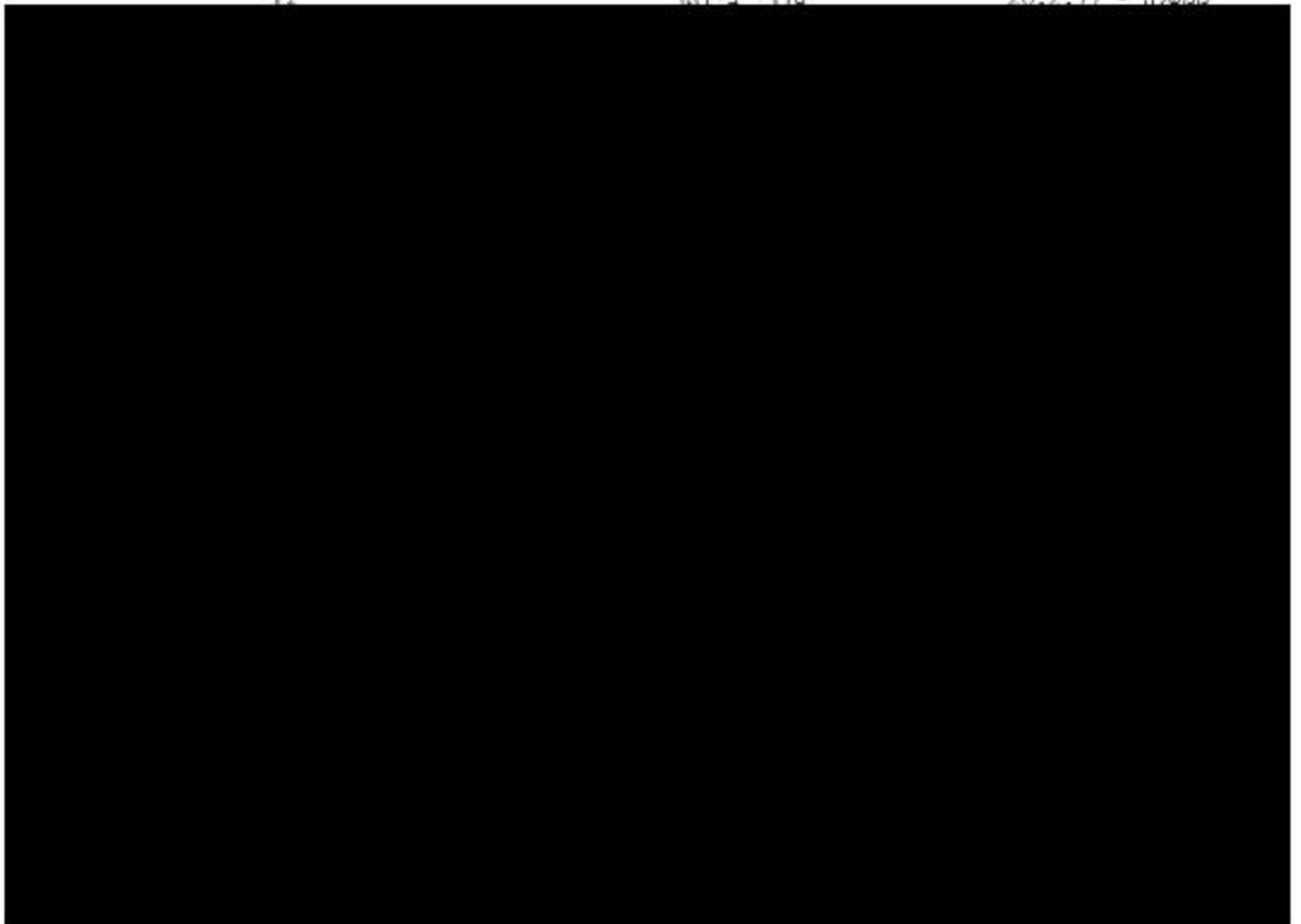

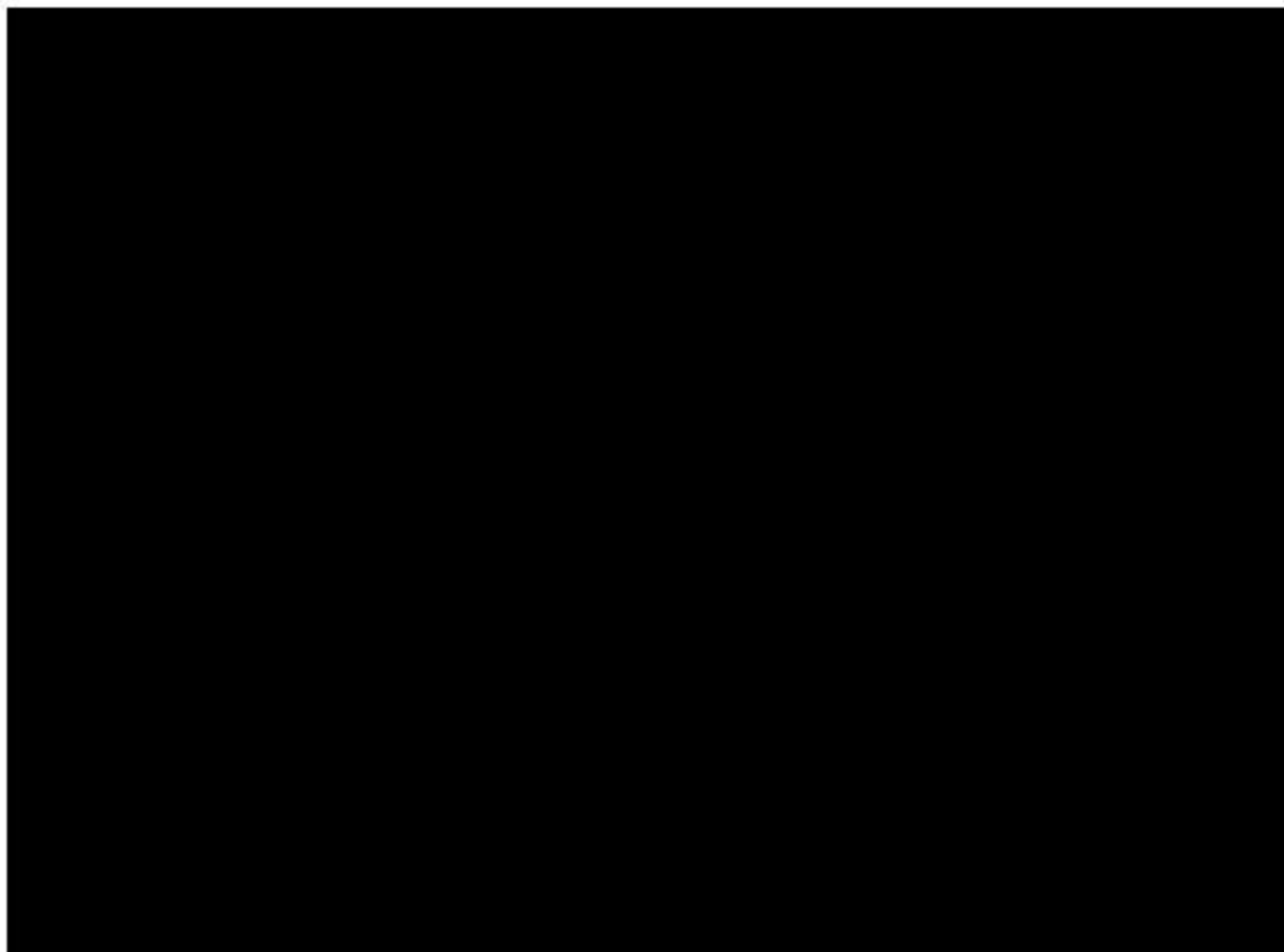

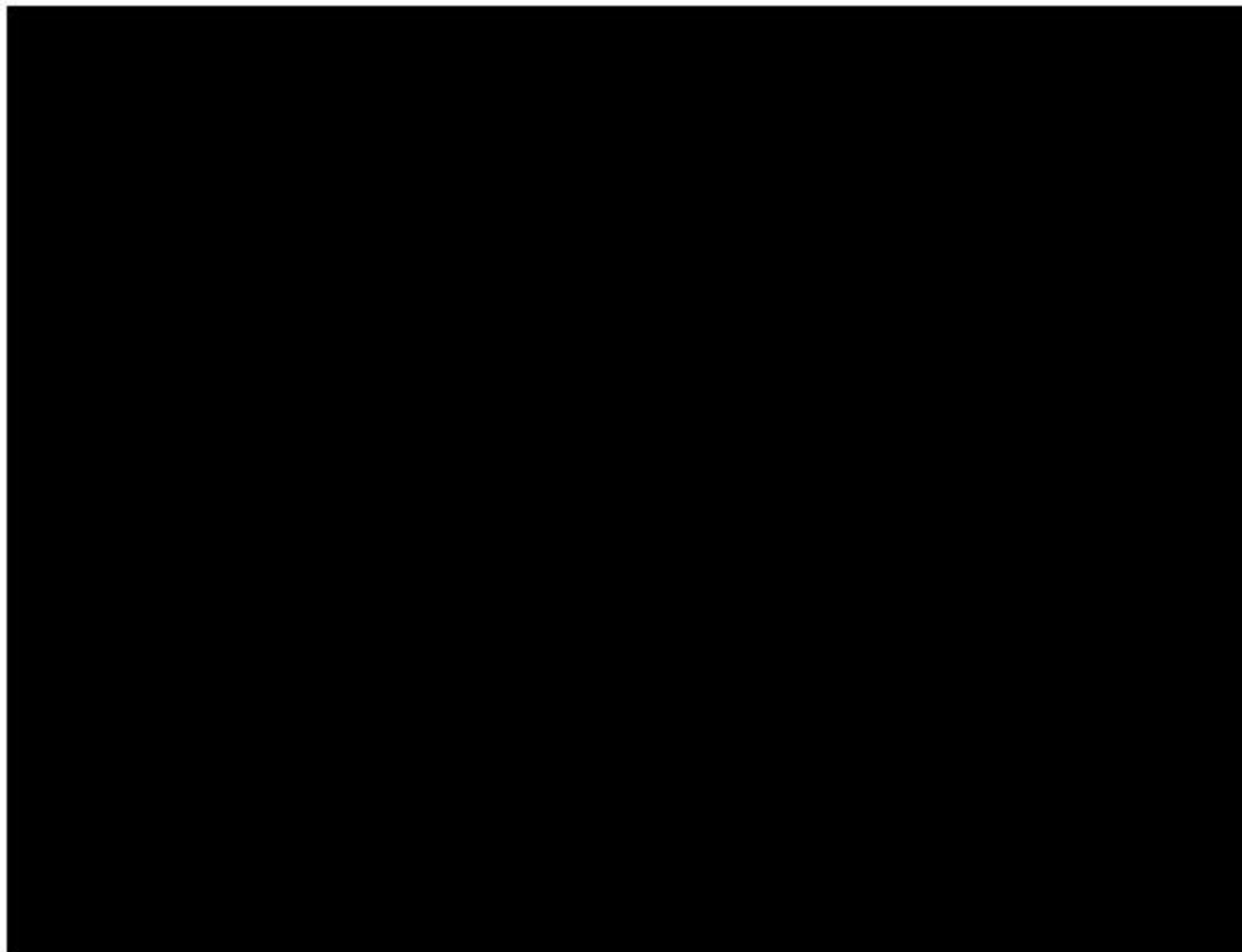

בדרך כלל בכל השיחות אנחנו דיברנו והוא הקשיב. הוא הקשיב בעניין והגיב באהדה, אולם לפי דעתי לא היה במצב שיוכל לתת לנו תשובות ממשיות קונקרטיות, כך שלא היתה לנו שום אכזבה מהשיחות. לא צפינו שייתן לנו תשובות על המקום, אבל היינו מוכרחים לעבור אתו על כל הנושאים האלה, כדי לא להשאיר חלל ריק. היתה לנו גם שיחה בארבע עיניים. דיברנו אתו בעניין איראן, שעל אודותיו דובר גם בישיבת הממשלה. אמר שהוא מסתכל בעין טובה על העניין זה. הוא אפילו עודד אותנו ללכת לנושא, וכן גם ביחס למדינות אפריקאיות רגישות אמר שיש על מה לדבר. הוא מאוד נוטה שיהיה בינינו תיאום שוטף על הייצוא הישראלי בתחום הנשק העצמי.

שר התיירות מ. קול:

מה היה הסיכום בועדת חשדים?

שר הבטחון ש. פרס:

חיובי.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

בתשובה לשאלת הביניים של גלילי: הגיע עכשיו מהמשרד חומר מדויק בקשר לנושא של "הקשר המוקדם בין הירדנים והפלסטינים";

THE EGYPTIAN PROPOSAL EARLIER THIS WEEK THAT THE PALESTINIAN-JORDANIAN CONFEDERATION BE ESTABLISHED BEFORE NEW NEGOTIATIONS REOPENED.

שר התיירות מ. קול:

ברור כי מדובר על שתי מדינות.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

יכולה להיות גם קונפדרציה שוויצית על שתי

מדינות או על עשר מדינות.

ראש הממשלה י. רבין:

אני רוצה להוסיף מספר מלים. בארוחת הבוקר פתח וואנס ואמר - בכל אופן בקטע שהוא דיבר: א) שנקודת המוצא שלהם היא ישראל חזקה, כי ישראל חזקה היא תנאי לסיכויי המשא ומתן, את אומרת בנוסף למחוייבות האמריקאית לקיומה של ישראל וחוזקתה; ב) הם ימשיכו במגעים הדוקים וישמרו על

מערכת היחסים המיוחדת שנבנתה בשלוש עשרות שנים בין שני העמים ושתי המדינות; ג) הוא מקווה שיתפתחו אותם יחסים הדוקים בין שתי המדינות, גם על רקע פרסונלי, ושזהיה אפשרות לטפח באמת יחסי אמון והידברות אינטימיים.

לאחר מכן ניסה להבהיר את דרך עבודתם. הוא אמר מראש: אני בא לביקור במזרח התיכון (הוא השתמש בביטוי האנגלי EQUATE MYSELF TO). כלומר, זהו ביקור היכרות ואין אני בא עם הצעות. אני בא יותר עם שאלות, על-מנת לשמוע ולהתרשם, כדי שדעלב השני, שהוא התייעצויות ושיחות הנשיא עם ראשי ממשלות, ראשי מדינות - שיימשך במאוס ובאפריל אולי גם אחרי כן, THAT THE AIM OF 1977 WILL BE A GENEVE TYPE CONFERENCE SOMETIMES IN THE SECOND HALF OF 1977, המשך של שלבים במגעים שלהם עם המזרח התיכון. וודאי יש להם מגעים נוספים, לא רק עם גורמי המזרח התיכון, כדי לגבש, לא בצורה מואצת ולא בצורה חפוזה, כיצד ובאיזה כיוונים לפעול.

דבר נוסף: הוא חזר והדגיש שלא רק הפעם הוא בא בלי BLUEPRINTS מדיניים, אלא שהמגמה העיקרית שלהם (ועל זה פותחה שיחה ארוכה בינינו) למה אסור לארה"ב לבוא עם תכניות משלה, למה ייחודה של ארה"ב כגורם המציע שירותים טובים המביא את הצדדים לידי הידברות, הוא המהלך שהצליח ונסיון אמריקאי לבוא עם תכנית נכשל. אמרתי: רוג'רס מול מה שקורה מאז. למעשה ניסיתי להציג לו את סיכום מה שהתפתח תוך כדי שימת דגש על כך שאני רואה בג'נבה איזושהי מסגרת. התחלנו בג'נבה בכל מה שהתרחש. לאחר מכן אני רואה בעצם במסגרת ועידת ג'נבה, כגון הסכמי הפרדת הכוחות והסכמי הביניים, אפילו פורמלית המגעים הנוספים היו בג'נבה ובמסגרת הכלים והגופים שהוקמו בעקבות ועידת ג'נבה. אמרתי: כך צריך להיות בעתיד, כאשר יש נכונות לכך וכאשר הועידה מוכנה ומתוכננת מתאפשרת פעילות בכיוונים וליעדים שונים. אמרתי: הסיבוב הראשון של מהלך ג'נבה בדצמבר 1973 הסתיים ועכשיו צריכים ללכת קדימה. הזכרתי לו דבר אחד שהם חייבים להדגיש גם למצרים, וביקשתי ממנו לעשות זאת. בהתאם להסכם הביניים אתנו מחוייבת בו מצרים עד שהוא יוחלף בהסכם חדש, והוספתי כי בהסכם הלא כתוב עם ארה"ב נאמר שזה הולך לפחות לשלוש שנים, אם כי אנחנו עומדים על העקרון הכתוב והחתום שמחוייבים בו עד

שיהיה הסכם אחר. ובכוונה רציתי לחדר את הנקודה, כשם שצריך כל יום וכל שנה לפעול כדי לקדם את השלום וכל שנה צריכה להיות מנוצלת לכך. כך אסור לחיות בתחושה של חפזון ולנקוט בצעדים לא שקולים, כי כל מהלך מדיני שיש בו תקוות וציפיות והוא נכשל, יוצר אכזבות שיכולות להוליד סכנות.

אני חושב כי ביסודו של דבר בגישה הכללית למהלך העניינים והצרכים גם הוא הדגיש שאין טעם לכנס את ועידת ג'נבה מבלי שחיה קודם לכן עבודת הכנה מרובה ויהיה ברור מה יקרה שם. אני שמחתי מאוד שכבר בשלבים הראשונים הדגיש גישה כזו.

ועוד דברים אחדים: אני קודם כל רוצה שנדע כי סדר הגודל של הסיוע, לאור התיקון שהכניס הנשיא קארטר בבקשתו לקונגרס, הוא פחות או יותר הסיוע של השנה החולפת, היינו 1.785 מיליארד דולר. זה לשנת התקציב שתחיל ב-1 באוקטובר 1977 עד ה-30 בספטמבר 1978. למעשה אני חושב שיש לנו אחד ההישגים הגדולים דווקא בתחום הסיוע הכלכלי, שבעקבות הסדר הביניים נעשתה כידוע מהפכה בסיוע הכלכלי לישראל. עד אז המקסימום של הסיוע הכלכלי היה 50 מליון דולר. בשנת 1972 יצרנו בפעם הראשונה תקדים של סיוע כלכלי, SUPPORTING ASSISTANCE, בסכום של 50 מליון דולר, וזה נמשך כך עד 1975. בזכות הסכם הביניים העמדנו אותו על 750 מליון דולר. עכשיו זו הפעם השלישית שהוא הועמד על סכום כזה, זאת אומרת היתה קפיצה מסכום של 50 מליון דולר לסכום של 700-750 מליון דולר.

שר התיירות מ. קול:

משהו מזה העברנו לסעיף הבטחון.

ראש הממשלה י. רבין:

ודאי התחשבו בעומס הבטחוני שלנו, אבל אני רואה את הסיוע הכלכלי שהשגנו בגודל כזה כדבר חשוב, והוא נשמר.

מתוך דבריו של וואנס אפשר היה ללמוד על כמה דברים או על כמה סימנים, לפחות בשלב זה, של גישה שונה בנושאי עקרוניים בעמדת הממשל לגבי מדיניות ארה"ב. אני אומר "סימנים". יש לזכור שזהו ממשל בתחילת דרכו ולא הייתי רוצה בעניין זה לקבוע דברים. אני מצטט פה את המזכיר ואת עוזרו מהשיחה הזאת בארוחת הבוקר. הם אמרו שלקארטר יש גישות ערכיות מוסריות משלו לגבי דמותו ותפקידו של העם האמריקאי כלפי עצמו, ולכן גם כלפי העולם. הוא רוצה להוריד את הפרופיל האמריקאי כסוחרת הנשק הגדולה ביותר בעולם. הוא אינו רוצה בנושא הזה בחלק הפנימי כלפי ארה"ב וכלפי העולם להציג כך את ארה"ב כפי שנראתה קודם לכן. הוא אינו מאמין שזה משקף את אמריקה האמיתית. הוא היה רוצה שאמריקה תופיע בעולם בתחומים חיוביים, בתחומים של תרומה לקידום, לרווחה, לשלום. הוא מבין שאין אפשרות ללחום בעד השלום בלי להיות חזקים. בכל אופן הוא רוצה לצמצם את הפרופיל האמריקאי כספק נשק מתקדם באזורים מסויימים כגון דרום אמריקה, וחוששני שזאת תהיה לא רק דרום אמריקה.

הוא חזר וביקש שבשום פנים לא נבין את זה ולא נראה את זה כשינוי גישה לישראל. נהפוך הוא: מבחינת ישראל הם מבינים את הצרכים שלה. הוא אמר: לא תמיד נגיע אתכם להסכמה על כמויות ועל סוגים, אבל הגישה העקרונית שלנו היא של רצון בישראל חזקה.

בתום השיחה נתן לי את מכתבו של הנשיא אלי,

ואקרא אותו לפניכם:

"DEAR MR. PRIME MINISTER:

PLEASE LET ME FIRST EXPRESS MY APPRECIATION FOR THE HOSPITALITY YOU ARE EXTENDING TO SECRETARY VANCE. HIS MISSION TO THE MIDDLE EAST WILL, I HOPE, CONTRIBUTE TO PROGRESS TOWARD TRUE PEACE BETWEEN ISRAEL AND HER NEIGHBORS.

BECAUSE OF THE SPECIAL RELATIONSHIP BETWEEN ISRAEL AND THE UNITED STATES; AND THE IMPORTANCE OF EARLY AND FULL EXCHANGES BETWEEN OUR TWO GOVERNMENTS, I ALSO ATTACH PARTICULAR IMPORTANCE TO A MEETING BETWEEN US WOULD AT THE EARLIEST POSSIBLE TIME. I WOULD THEREFORE BE MOST PLEASED IF YOU ACCEPT MY INVITATION TO VISIT WASHINGTON SOMETIME EARLY IN MARCH. I VISIT TO . HAVE ASKED SECRETARY VANCE TO DISCUSS SPECIFIC DATES WITH YOU DURING HIS ISRAEL

I AM CONFIDENT THAT U.S.-ISRAELI RELATIONS WILL CONTINUE ON THE CORDIAL AND SOUND BASIS THAT HAS CHARACTERIZED CLOSE TIES BETWEEN OUR COUNTRIES IN OUR . AND PEOPLES FOR THREE DECADES. I LOOK FORWARD TO WORKING CLOSELY WITH YOU COMMON SEARCH FOR A LASTING PWACE SETTLEMENT IN THE MIDDLE EAST

CONCERN . IT WILL BE VALUABLE TO ME TO HAVE THE CHANCE TO DISCUSS THIS MAJOR SHARED WITH YOU IN PERSON

SINCERELY,

JIMMY CARTER".

אני חושב כי ההדגשה על הקשרים המיוחדים היא מאוד חשובה (SPECIAL RELATIONSHIP). אני מייחס לזה חשיבות. יש גם חשיבות בהדגשתו את הצורך לקיים מגעים מוקדמים וכיוצא בזה.

הביקור של וואנס באיזור עדיין נמשך. כאמור, זה ביקורו הראשון במזרח התיכון פרט לקפריסין. הוא לא ביקר עדיין קודם לכן בשום מדינה ערבית. אני מאמין שהביקור יסייע גם ביצירת קשרים, תחושות והבנות בקרב הממשלה להמשך עבודה משותפת, ואני חושב שחשוב מאוד לשמור על איפוק ואיזון בשלב הראשון של טיפוח היחסים בין ישראל והממשל החדש ולהימנע מהפיכת נושאים מסויימים לנושא של מבחן, כי זהו ממשל שיהיה לפחות ארבע שנים.

השר מ. קול:

שמעתי שוואנס דיבר על שלושה עקרונות: על הצורך בשלום, על מחוייבות הנסיגה ועל זכויות הפלסטינים. האם הוא רמז במשהו למה הוא מתכוון כאשר דיבר על המחוייבות הנסיגה? זה היה אחד משלושת האלמנטים שהוא הזכיר אותם.

ראש הממשלה י. רבין:

איפה?

שר התיירות מ. קול:

שמעתי כי כאשר ירד מן המטוס דיבר על שלושת העקרונות של המדיניות האמריקאית, כיצד להתקדם במזרח התיכון. אחד משלושת האלמנטים האלה היתה הנסיגה. זה היה כאשר שר החוץ עמד לצדו, ואני מניח שגם שמע את הדברים. אני רוצה להבין האם נתן ביטוי או רמז למה הכוונה בדבריו והאם דובר על איזה פרטים.

השאלה השניה היא לגבי ה-LGITIMATE RIGHTS OF

THE PALESTINIANS.

ראש הממשלה י. רבין:

INTERESTS ולא RIGHTS. גם וואנס טעה פעם בסנאט

בעניין זה ותיקן את דבריו.

שר התיירות מ. קול:

אני מעלה את הנושא הזה. אין בינינו חילוקי דעות ביחס להתנגדות להקמת מדינה שלישית בשטח. אני מתנגד לכך ומפלגתי מתנגדת לכך. אין בינינו ויכוח על הנושא הזה. אין בינינו ויכוח לגבי אש"פ כל זמן שאש"פ דוגל באמנה הפלסטינית. אם הוא ישנה את האמנה הפלסטינית, לא יהיה זה אש"פ.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אם יצטרפו לתנועה הציונית, לא יהיה זה אש"פ.

שר התיירות מ. קול:

רציתי קודם כל להבהיר את הדברים. מדוע אני לוחץ שיהיה דיון בנושא הזה? כי לפי התפיסה שלי הפלסטינים צריכים להיות גורם במשא ומתן. אדוני שר החוץ, כיוון שאחה אמרת "הפלסטינים כן ואש"פ לא", אני מבקש שתקשיב כאשר אני מדבר.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אני מקשיב ואני מכין את התשובה.

שר התיירות מ. קול:

אם אני רואה שלושה אלמנטים במשא ומתן - ישראל מצד אחד, ירדן מצד שני, הפלסטינים מצד שלישי, ואני מתכוון לפלסטינים ולא לאש"פ, אני מתכוון לפלסטינים הנמצאים בשטח, כלומר בשלב זה אש"פ אינו פרטנר אלא הפלסטינים הנמצאים ביהודה ובשומרון או ברצועת עזה - במצב כזה אני חושב שהם לא יסכימו להיות ממונים על-ידי חוסיין, אלא אם כן יהיו גורם במשא ומתן. אני חושב שלפי המושג שלי צריך לקבל פה החלטה בנושא זה. הייתי רוצה שתתקבל החלטה שהפתרון לשלום יהיה בין שלושה גורמים - ישראל, ירדן (שהיא ברובה מדינה פלסטינית), ופלסטינים המכירים בישראל ורוצים להיות בשלום עם ישראל. הפתרון לישות הפלסטינית צריך להיות במסגרת ירדנית-פלסטינית, אבל צריכים לתת ביטוי מלא לישות הזאת. כלומר, הם צריכים להיות פרטנרים למשא ומתן הזה, כי אם ניתן ששניים לחוסיין, לא פתרנו את הבעיה - נתבקש אחרי כן על-ידי כל העולם לתת ששניים לפלסטינים. הם צריכים להיות שותפים מלאים לאיזשהו הסכם. לפי המושגים שלי זה חשוב שהממשלה תחליט על כך. אם ועידת ג'נבה צריכה להתכנס במחצית 1977, צריך לאפשר לנציגות פלסטינית כזאת להתארגן ולא שנמנה נציגות כזאת והם יתארגנו אם

יידעו שיש להם סיכוי להיות פרטנר כזה במשא ומתן בג'נבה, כאשר יתנהל משא ומתן בינינו ובין ירדן ובין הפלסטינים. אם לא ניתן לעשות זאת ונמשיך הלאה במדיניות השלילית שבעזרתה בנינו את אש"פ, ואש"פ ימשיך להיות הנציג הבלעדי של הפלסטינים, אולי רק קצת יטשטשו את האמנה הפלסטינית שלהם ואולי קצת יחליקו עליה תחת לחץ של כל מיני יועצים שלהם. הרי זה יהיה דבר לא טוב כל זמן שאש"פ הוא הנציג הבלעדי של הפלסטינים בעולם. ובלי הפלסטינים לא יהיה פתרון לשלום. את זה משמיעים גם שרי ממשלה אחרים. אני חושב שאנחנו נחמיצים עוד הפעם הזדמנות לאפשר איזו התארגנות פוליטית.

ראש הממשלה י. רבין:

מה הדיון הזה?

שר התיירות מ. קול:

רציתי להסביר ושאוונך תהיה קשובה למשאלתי. כאשר מוזכר המדינה האמריקאי מדבר על ה- THE LEGITIMATS INTERESTS OF THE PALESTINIANS כאחד משלושת הנושאים החשובים, ברור שגם ממשלת ישראל צריכה להיות פתוחה לאיזשהו דיון בנושא הזה, אפילו לקראת ביקורך בושינגטון. הרי גם קארטר ידבר אתך על זה. מותר לי לנסות לשכנע אותך לפני שתיסע ולפני שתדבר עם קארטר. אולי אשכנע אותם שעמדת צודקת. בסופו של דבר יש לכם פה רוב ואחם יכולים להחליט, אבל תקשיבו.

אני בהחלט מסכים עם מה שאמר ראש הממשלה, שיש חשיבות מרובה לכך שלא נחדד את היחסים עם ארה"ב ולא נביא לידי עימותים אתה אפילו על נושאים חשובים מאוד. אני מבין את הבעיה של התעשייה האווירית. כל הפעילות שלה חשובה בשבילנו. בלי מכירות קשה יהיה לנו לפתח את כל התעשייה הזאת. אמנם כתוב "כי מציון תצא תורה", תורה ולא נשק ולא תעשיית נשק. קארטר מתעורר לנושא הזה מהצד המוסרי, מהצד המוראלי, אבל אנחנו איננו כל כך חזקים כמו ארה"ב.

ארה"ב חזקה מאוד והיא יכולה לרכוש לה עמדות מהתנ"ך, ואנחנו איננו יכולים תמיד לנקוט עמדות כאלה, כי איננו חזקים עדיין די. אנחנו צריכים לשמור על הערכים ועל המושגים האלה בשביל חיינו פנימה. אל לנו לקבל תדמית של ספק נשק. אין אנחנו יודעים מה יהיה

סגן ראש הממשלה ושר התוך י. אלון:

עס וועט נאך זיין צו זינגן און צו זאגן (עוד

ידובר וירונן לא מעט).

שר התיירות מ. קול:

נגעתי רק בקצה העניין הזה.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אני מסתפק בשתי שאלות, כי אין אנחנו נמצאים בעיצומו של דיון, אלא בעקבות הדין וחשבון ששמענו על הדיונים עם מזכיר המדינה האמריקאי נאמרים דברים. יש לי שאלה אחת: האם וואנס התבטא בכל הנוגע לתפיסה האמריקאית באשר לקשר בין ירדן לבין המדינה הפלסטינית לעתיד, או לדרך הפתרון של הבעיה הנקראת "הבעיה הפלסטינית"? כלומר, האם נשמעה מפיו התבטאות כלשהי בנוגע לשאלה של קשר בין מדינה פלסטינית בעתיד לבין ירדן או בראיית ירדן עצמה כמסגרת למתן ביטוי לאינטרסים הלגיטימיים, בלשונם, של הפלסטינים? האם היתה בהתבטאות מצדו בנושא זה כנהלך השיחות אתנו?

שאלה שניה: האם פירש או הסביר או הבהיר למה הוא מתכוון כאשר אמר GENEVE TYPE, כלומר מעין ועידת ג'נבה? האם הבהיר את המשמעות ואת ההרכב ואת ההקשר של ההתבטאות הזאת שהיא נשמעת כללית ובלתי מובנת וערטילאית? הדברים יכולים להתפרש בצורות שונות ובכיוונים שונים. אני מניח כי

כאשר התבטא על כך, אפשר היה אולי ללמוד גם על הפרשנות שהוא מייחס לנושא הזה.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

יש לי שלוש שאלות. אם לא ניקח בחשבון שיחות שהתנהלו בארבע עיניים, הרי יש לי הרושם שבשיחות עם וואנס היו רק מונולוגים של הצד הישראלי, היינו שאנחנו דיברנו הרבה והוא דיבר מעט.

ראש הממשלה י. רבין:

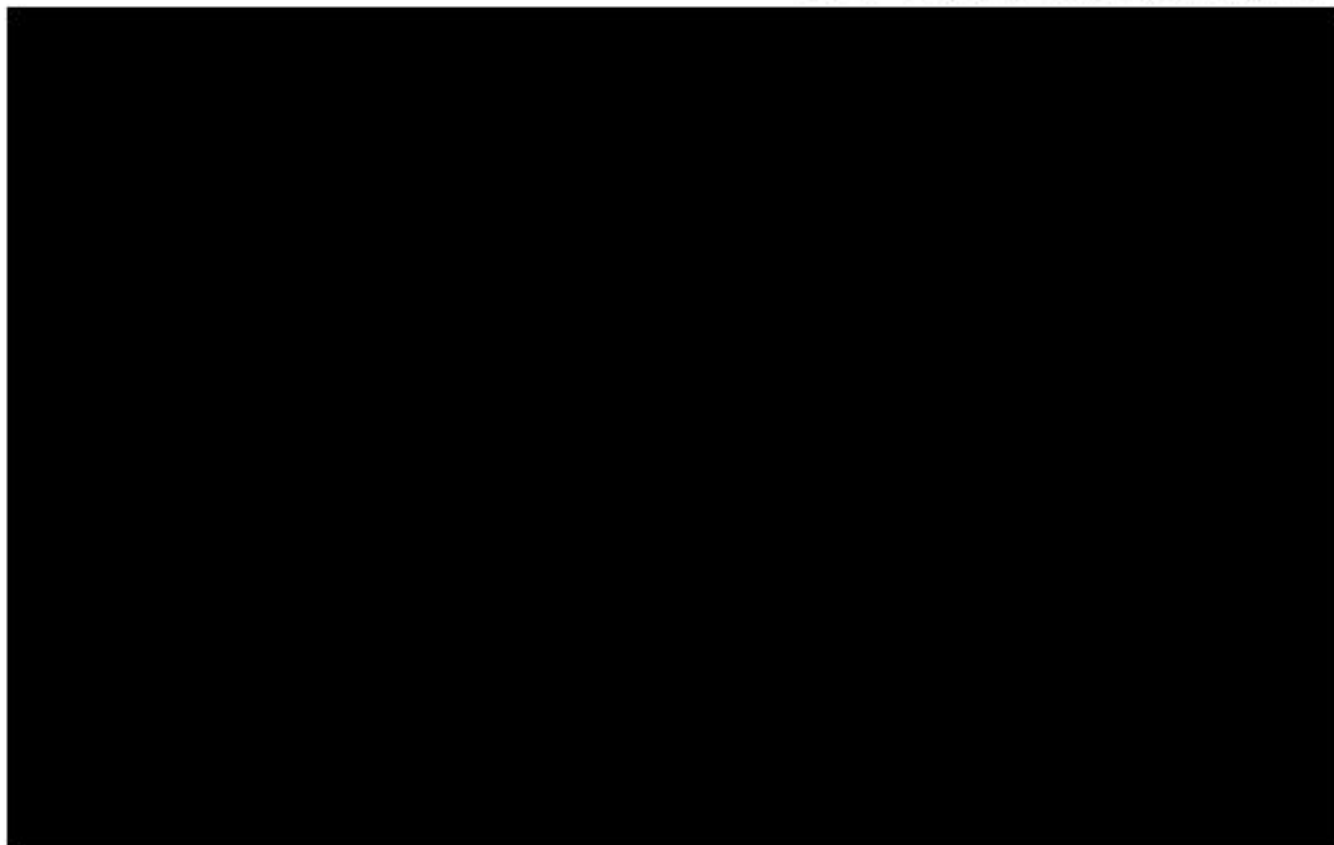
הוא אמר מראש: אני באתי לשמוע.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

ייתכן שלא היו לו תשובות. יש לי הרושם שהוא היה מאוד עצור בדבריו. השאלה הראשונה שלי היא בכיוון שאלתו של השר גד יעקבי. מאוד נראה לי חשוב שנבין בדיוק את העמדה האמריקאית. כאשר וואנס יצא מירושלים וגם כאשר הגיע לקהיר וגם כאשר נפגש עם חוסיין, הצהיר הצהרה די אופטימית ביחס להשתתפות פלסטינים בוועידת ג'נבה. הוא אמר שבצעם הנוסחאות מצביעות כי הצדדים די קרובים אחד לשני, שיש אפילו מפתח שיכול לפתור את הבעיה. שר החוץ שלנו אמר שוואנס אמר ברור שהוא הודה עם עמדת ישראל נגד מדינה שלישית פלסטינית. האם באמת זהו מה שאמר, שארה"ב נגד מדינה שלישית? אחרי זה נדבר על קשר בין ירדן ובין הפלסטינים, בלי לומר שהקשר הזה הוא בתוך מדינה אחת. יש איזה דבר די סתום כזה. האם יש לנו הערכה מדויקת יותר מה בעצם אומרת ארה"ב על הקשר בין ירדן לבין הפלסטינים, איך הוא יהיה?

שאלה שניה: האם הוברר הנושא הזה של ארה"ב בג'נבה ומחוץ לג'נבה? האם היא חותרת להוביל את המשא ומתן עד לגמר מצב המלחמה ולא להסדר שלום יותר מאשר גמר המלחמה?

שאלה שלישית: האם באמת הבהרנו לוואנס את הגישה
ואת התפיסה הישראלית בקשר למצב בדרום לבנון, היינו המשך התוויה של הסורים
מנבטיה ועל התפקיד של הסורים בדרום לבנון? האם הנושא הזה הועלה בכלל בשיחות?
מה בעצם העמדה האמריקאית בעניין זה?

השר י. גלילי :

המבוקש בתורת המשפטים זהו דבר חמור. ביחס לעניין הפלסטיני על כל הנוסחאות שלו: העמדה שלנו היא ברורה. אנחנו אומרים: מדינה אחת, מדינת ירדן, ומשלחת אחת - משלחת ירדנית; אבל אין אני בטוח שאנחנו צריכים ללוות כל רעיון המועלה בנושא זה בתיאורים ובתוארים של "מרמה ורמיה שאין מאחוריה ולא כלום, שאין מאחוריה שום תוכן". עובדה היא שהעולם הערבי מחפש דרך להשתחרר מנוסחת רבאט.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון :

אפילו ערפאת.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק :

אין הוא יכול לעשות זאת בבת אחת. הוא יכול לעשות זאת רק בדרך הדרגתית. איננו חייבים להגיד תמיד רק דברים שליליים. אנחנו יכולים לחזור על העמדה שלנו, והיא שיש מקום רק למדינה אחת ולא לשתי מדינות.

אולם, מהו המשטר הפנימי של אותה המדינה האחת? האם היא תהיה פרוציה או לא, האם היא תהיה רפובליקה או לא - זהו עניינם הם. אשר למשלחות, יש רק מקום למשלחות של מדינות. את מי תכלול המשלחת זהו עניינה של ירדן, ויש לתת להם "להתבשל" בזאת. צריך להיות ברור לנו שהנוסחאות האלה מועלות על-ידי הערכים בכיוון הנכון, מתוך מאמץ שלהם להשתחרר מנוסחת רבאט; ואם כי הנוסחאות האלה עדיין רחוקות מאוד ממה שאנחנו יכולים לקבל. אנחנו צריכים איפוא לחזור על הנוסחה הפוליטית שלנו ולא צריך להדביק להם תואר שכל מה שהם עושים זהו מעשה רמאות.

סגן ראש הממשלה ושר התוצ' י. אלון:

אתה אומר זאת בהקשר לעתונים?

שר התיירות מ. קול:

יש היום גם רמזים לגבי וואנס, כאילו הוא שותף לגבי מה שאמר סאדאת בעניין הפלסטינים.

ראש הממשלה י. רבין:

איפה זה כתוב?

שר התיירות מ. קול:

ב"הארץ".

ראש הממשלה י. רבין:

כתב מסויים של "הארץ", המוסמך לזה, עוסק בזה

שנה.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

אשר ל"מבוקש", אני מוכן לשנות את המונח ולומר

"שאנחנו מחבקים".

השר י. גלילי:

שאלה אחת יש לי לא בקשר לדברים שאמר מזכיר המדינה האמריקאי, אלא בקשר לדברים שאמרו נציגינו. הייתי מבקש להסביר לי מה אמרו נציגינו בנושא ההשתלבות של ברית המועצות בתהליך המדינה, אם ביחס להווה או ביחס לעתיד. האם נציגינו תרמו חידוש כלשהו לנושא זה? הייתי מבקש לספק את סקרנותי בנדון.

שאלה שניה שלי מתייחסת למושג של "הסדר ביניים

בלבנון".

ראש הממשלה י. רבין:

מה זה הסדר ביניים בלבנון? איפה זה כתוב?

השר י. גלילי:

לאמור: אין לי שום ספק שנציגינו דיברו עם מזכיר המדינה האמריקאי בנושא דרום לבנון ולפי המושגים המקובלים בממשלה. לא הייתי מתנגד למיסוד במסגרת הסדר הביניים. איני רוצה להכביד על הסדרת היחסים בינינו ובין לבנון על-ידי שרותיה של ארה"ב על-ידי הצעות שלפי דעתי ישנה כל הסכנה

שתדח"נה.

אני מבקש הבהרה בנושא זה באיזה הקשר ומה נאמר בין שני הצדדים בנושא זה של הסדר הביניים בלבנון.

הערה:

שלישית: אני מוכן להצטרף להערה של השד צדוק, ובלבד: (א) שנהיה מודעים שיש פה כמה וכמה אפשרויות למלכודת; (ב) שלא נבלבל את עצמנו ואת הבריות על-ידי מושגים של קונפדרציה. אני רוצה להזכיר שהיתה זאת עמדה מקובלת בממשלות ישראל, שאנחנו לא נתערב במבנה הפנימי של המדינה הירדנית-פלסטינית השכנה.

ושאלה אחרונה: האם היתה התבטאות כלשהי למזכיר המדינה בנושא הטריטוריאלי של הגבול המזרחי שלנו?

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

מה שציין השד קול כ-3 בעיות מוקד בתהליך השלום ובפתרון הסכסוך, אלו באמת שלוש מתוך כמה בעיות יסוד, אבל אני בדקתי את הדוקומנטים שברשותי יחד עם הנאום בלור, יחד עם הנאום בארוחת הערב החגיגית ויחד עם השיחות במשרדי, וגם את השיחות של הצוות, וגם את דו"ח השיחות עם רה"מ ושר הבטחון, ולא מצאתי ניסוח כפי שאתה ציטטת אותו. והפסוק שאתה אמרת כי הוא אמר, הוא ממש לא הזכיר זאת. יש כאן את הכול על עמוד אחד. אין כאן מלה. אני אתן לך את העמוד, אין בו מלה. יש בו רק על היחסים הבילטרליים.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

נזכרו האלמנטים שחשד קול הזכיר.

שר התיירות מ. קול:

אני שמעתי כי אחד האלמנטים שהוא הזכיר היה:
"WITHDRAWAL" ו-"INTERESTS OF THE PALESTINIANS".

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

גם אילו הוא היה אומר זאת, לא הייתי מוצא זאת,
כי אנו מוכנים לפשדה טריטוריאלית ודיברנו על פתרון הבעיה הפלסטינאית בהקשר של
שלום עם ירדן.

שר התיירות מ. קול:

השאלה היא למה הכוונה? לאיזה "WITHDRAWAL"? איך

ה"בחורה" הזו תראה?

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

הוא לא רמז ואפילו לא ביקש לדעת מאין אנו
מוכנים לסגת. הוא נזהר מלהיכנס לדברים מדויקים.

לעומת זאת, אנו הסברנו את הסיבות לכך שאיננו
יכולים לוותר על כושר ההגנה העצמית שלנו ואת חשיבותה של הגיאוגרפיה כמרכיב
חיוני בבטחון הלאומי. הרחבתי את הדיבור על הצורך בגבולות בני הגנה, תוך כדי
אמירה כי עקרונית אנו מוכנים לויתור טריטוריאלי אם הצד השני יחדל לעמוד על "אף
שעל", כי למעשה רק הוא עומד על כך. על זה דיברנו הרבה. לא סימנו מפות, אבל
עמדנו על חשיבותם של גבולות בני הגנה בעניין הטכנולוגיה הצבאית.

בשיחה בארבע עיניים הוא שאל אותי על ירדן ועל אשר מתרחש בה. הוא דיבר על ירדן בחום וביחס של הערכה. מה שהוא אמר לגבי אש"פ, רבותי, עוד לא נאמר על-ידי אף נציג אמריקאי בכיר לפניו. התוספת של תיקון האמנה הפלסטינאית זו תוספת חשובה.

שר התיירות מ. קול:

גם מוינהאן דיבר על כך.

ראש הממשלה י. רבין:

אבל הוא לא היה שר החוץ.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

בשיחה הבוקר הסברתי לו מה פירוש האמנה לגבינו, כשדבר זה הסברתי גם בבריסל - וזה היה לאחר הביקור ב"יד ושם", ממנו הוא התרשם מאוד, כשם שהוא היה נרגש מאוד מהכניסה לירושלים. הרגשתי כי האדם הזה מתרגש. בדרך הוא שאל אותי כל הזמן: מתי נראה את האורות הראשונים של ירושלים?

לאחר מה שנאמר לגבי אש"פ, ציטטתי לו שלגבי מדינה שלישית, ממקור שצריך להיות מוכר לו אישית נאמר כי המצרים והסורים, בשיחות אינטימיות, מדברים נגד מדינה שלישית, כשהם פחות או יותר בעד הכיוון שלנו, ולכן גם אני טוען כל הזמן בפני שרי החוץ האירופיים שהם מנסים לקבל נוסחאות שאבד עליהן הכלח. יש התקרבות לעמדותינו, ואני מדגיש, כשר החוץ, שהמקורות הם מקורות סמויים ולא של משרד החוץ. אני אמנם בוקרתי על-ידי האופוזיציה בכנסת על חצי מלה שאמרתי, שאנו עוקבים בהתעניינות אחרו הודעות סאדאת בעניין ה-LINK. ואכן, הובהר לנו היטב כי מדובר במדינה אחת ובמשלחת אחת.

אם כן, אין שינויים בסעיפים.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

השאלה היא מה הוא אמר?

ראש הממשלה י. רבין:

אני רוצה שאמריקה לא תבוא BLUE PRINTS מצד אחד, ומהצד השני שהיא לא תקבע עמדות - צריך להחליט מה אנו רוצים.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

שר החוץ אמר שהוא אמר כי הוא נגד מדינה פלסטינאית שלישית.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

הוא לא אמר זאת במפורש בפומבי, אלא אמר כי הוא נגד אש"פ.

לגבי הביטוי "GENEVA TYPE", הוא אמר ביטוי זה גם במסיבת העיתונאים, והעיתונאים עלו על כך מיד ושאלו: למה אתה מתכוון? והוא אמר: "I MEAN EXACTLY GENEVA CONFERENCE". כלומר, הוא הסתלק מהביטוי "TYPE". לנו הדבר היה ברור, ואני אמרתי בתשובה לשאלת כתב, בנוכחותו, כי אנו מוכנים לנהל מגעים עם ירדן ועם מנהיגי הגדה המערבית איך לארגן את העניין, כי בסופו של דבר אנו שולטים בשטח.

שר התיירות מ. קול:

הוא לא בירך על נוסחת סאדאת בקהיר?

ראש הממשלה י. רבין:

אם אני אשאל על כך, אני אגיד כי זה צעד בכיוון החיובי, אך עדיין לא מספיק.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

נכון שבשיחות היו יותר תיאור עמדות, גם כיוזמתנו וגם כתשובה לשאלות חדשות נשאלנו, אבל גם הוא ענה על שאלות שלנו, כאשר הוא בא במוצהר על-מנת ללמוד את עמדות הצדדים. והיות והוא לא בא עם תכנית משלו, אז אני חושב שבהחלט יש דיספרופורציה בתיאור השיחות בינו לבינינו, כי הוא היה יחיד ואנו היינו שלושה, שלא לדבר על הפגישה עם גולדה, שהוא יצא ממנה נרגש מאוד ועל הפגישה עם הרמטכ"ל ועם ראש אמ"ן, אשר שמע דבריהם ושאל שאלות.

לגבי לבנון, אנו הבענו את הערכתנו לתפקיד שהוא אישית מילא בהבאת הצבא הסורי לראשית תהליך של נסיגה, וביקשנו ממנו שהוא ידאג לכך שהם ישלימו את הנסיגה תוך כדי היותו בדמשק ובבירות. אמרנו לו כי אנו מוכנים למסכת של הבנות בינינו לבין לבנון ויש סיכוי למו"מ, וכי למרות שיש תקדים מצרי וסורי של הפרדת כוחות, אנו נסתפק במיסוד של מסכת הבנות. כלומר, שיהיה ברור שיש קו אדום ואין חוצים אותו, פרט לכוחות הלבנוניים. הסברתי לו את החשיבות שיש לשילוב הדרום במערך הלבנוני (מהנעשה היום בדרום לבנון אני קצת מודאג).

לגבי ברה"מ, שאלתי כיצד הוא רואה את תפקידה של ברה"מ, והוא אמר כי ברה"מ, כיו"ר עמית, בוודאי תהיה שותפה לפעולות ועידת ג'נבה כשהיא תתחיל לפעול. הוא איננו מתכוון כי לארה"ב אין מה לעשות כמעצמה, כל עוד הצדדים לסכסוך רוצים בה. היינו, גם ישראל וגם ארצות ערב, והדאיה שהוא נתקבל גם פה וגם שם.

הוא רמז שחשוב מאוד כי ברה"מ תהיה עד גבול מסויים בתמונה, כדי שלא תפריע להתפתחויות. היא מעצמת-על חשובה וצריך להתחשב בה, ועד כמה שאפשר, לחפש דרכים להחזיק אותה בתמונה, שכן היא תהיה נוכחת בוועידת ג'נבה. אמרנו לו כי איננו מערערים על היותו יו"ר עמית בוועידת ג'נבה, אם כי היה לנו יסוד לצפות, משיחת גרומיקן-אבן בשעתו, כי היא תביא לנורמליזציה של יחסים, אך צפיה זו לא נתקיימה. לכן איננו יכולים לראות בה, אלא יו"ר פורמלי ולא אקטיבי. כאן סיפרתי לו כיצד, משבאתי לנו-יורק, העבירו לי באמצעות פקיד תומר משוכפל...

שר התיירות מ. קול:

השגריר הסובייטי בג'נבה עוד יושב שם?

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

לא. הוא מאומן לשם, אבל הוא לא יושב שם.

סיפרתי לו כי בתשובה על הדבר הזה שלחנו להם את קטעי נאומי בעצרת, ובמערכת יחסים שכזאת ברה"מ לא יכולה לצפות מאתנו שהיא תמלא תפקיד יותר בולט. גם במסיבת עיתונאים באותו ערב, בתשובה לשאלות עיתונאים, אמרתי שלא זו בלבד שברה"מ מקיימת מדיניות חד-צדדית נגד ישראל ואין יחסים נורמליים והיא מספקת נשק מסוכן כנגדנו, אלא שהיא גם מכתיבה מראש איך ועידת ג'נבה צריכה להסתיים - דבר שלא עולה בקנה אחד עם תפקיד מתווך, ולכן לארה"ב יש כאן תפקיד

מיוחד - SPECIAL ROLE - זה היה הניסוח שנקטנו בו.

באשר לפצצות המצור השך צדוק צדק באומרו שפה היתה הבטחה עקרונית מנשיא ארה"ב לראש הממשלה, ולכן גם כשאני הייתי בושינגטון ביקשתי מהנשיא ומקסינג'ר כי תרד הנחיה מטעם הנשיא על-מנת שלא תופר הבטחת הנשיא. הובטח כי תרד הנחיה, וידוע לנו שירדה הנחיה והתחיל מו"מ על ביצוע העיסקה, אך הסכם על הספקה נוספת לא נעשה. אמרנו לו כי אנו מדואגים מכך שפה מדובר על הפרת הבטחה של נשיא קודם, ואז הוא הסביר לנו את העקפת עולמו של קארטר, כפי שהוסברה כאן.

שר הבטחון ש. פרס:

אני רוצה להוסיף שתי נקודות לדיווח. שר החוץ האמריקאי שאל אותי שתי שאלות:

1. עניין ג'נבה - מתי?

2. מה צריך להיות בעניין זה?

כולנו ענינו פחות או יותר אותה תשובה. בעניין ג'נבה אמרתי לו כי אין לנו מניעה שהועדה תתכנס מיד, אבל אם בוחנים את לוח הזמנים האמיתי מתוך הנחה שרוצים להכין אותה כהלכה, כנראה שהיא לא תוכל להתקיים לפני המחצית השנייה של שנת 1977, ואנו הדגשנו כי היא צריכה להיות מוכנה כהלכה.

לשאלה מה - אמרתי לו כי מבחינת ישראל היינו מוכנים לדון על הסדר כולל, אך החשש העמוק הוא שאם נלך לדיון על הסדר כולל והוא יתחסל כבר בשלבים הראשונים, האלטרנטיבה לכך תהיה קשה מאוד - האופציה המלחמתית - כי האופציה הקיימת אצל הערבים היא לפנות לכיוון מלחמה.

שר התיירות מ. קול:

הצענו סיום מצב המלחמה!

שר הבטחון ש. פרס:

אני מדווח כעת על השיחה. אמרתי לו כי לפי הערכתנו והתרשמותנו אנו מוכנים להקדים את ועידת ג'נבה, קודם כל על-מנת לספק את הציפייה הערבית, והיא יכולה להתכנס על-מנת להיות בגדר של פתיחת מו"מ. כמו כן אמרתי לו שבמזרח התיכון שבו יש 20 מדינות עם כל כך הרבה הלכי רוח, יש לנהל את המו"מ בשתי קומות מקבילות:

1. קומה של מו"מ על הסדר.

2. בקומה השניה, להרגיע את הארצות מחשש של מלחמה, ובעיקר של מלחמת פתע. כאשר כלב ישראל יש אי שקט טראומטי, שהנה מסביב מדברים מדברים ופתאום תוקפים מכל עבר, כשאי השקט הזה מבוסס בעיקר על יסוד מלחמת יום הכיפורים. אמרתי לו שאינני מתכחש לכך שגם אצל הערבים מדי פעם מתעורר החשש כי גם אצל ישראל ה"שועלית" הזו, שהיא בשיא עוצמתה, יש כוונות תוקפניות. נתתי לו דוגמא כי בשבועיים האחרונים הועלתה הכוונות במצרים, וכי אנשי אמ"ן מנתחים זאת כחשש שמא ישראל מתכננת התקפת פתע. לאור זאת אמרתי כי היה רצוי ליצור לאורך הגבולות מערכות מניעה בפני התקפות פתע, כשהנסיון בסיני הוא מעולה - עם 3 תחנות ההתראה, אזורי הדילול, איזור החייץ וכוחות האו"מ. אל על-פי שאי אפשר להעתיק את המערכת במלואה לרמת הגולן ולגבול ירדן, מרכיבים ממנה אפשר כן להעתיק לגזרות האחרות, כאשר המו"מ יתקיים ברוח טובה יותר, אם שני הצדדים יהיו משוחררים מחשש של התקפות פתע.

שר החוץ האמריקאי הרבה לדבר על תפקידה הגובר והולך של סעודיה והשפעתה על הארצות הערביות האחרות כמו"מ שמתנהל, כשהוא תלה בה תילי תילים של דברים. הוא שאל אותי לדעתי בנושא זה. אמרתי לו כי גם תוך כדי המו"מ עם ארצות אחרות אפשר להגיע עם סעודיה למערכת יחסים כפי שישנה בינינו לבין ירדן. יש לנו גבול ארוך עם סעודיה, אלא שבמקום הירדן ישנו מפרץ אילת. אמנם בירדן היום יש יותר היסטוריה מאשר מים, אבל גם מפרץ אילת איננו כזה שמטוסים ואניות אינם יכולים לחצות אותו די מהר, ואנו נשמה מאוד אם אפשר יהיה להגיע להסכם שקט עם הסעודים על כך ש-2 הצדדים יימנעו מלבצר את החוף. כי ביצור החוף ייצור מצבי מתיחות, יסכן את חופש השייט ויעמיד לפני הסעודים בעיות קשות מסוג הבעיות שהסעודים חרדים בפניהן, כמו התפרצות הרדיקאליות במזרח התיכון. הסברתי לו שגם אנו איננו מעוניינים לראות את הרוסים, הקומוניסטים ו"מותרות" אחרות מהלכים כאן בראש חוצות. לכן גם כאן אפשר לראות דרכים שונות לפעולה משותפת להקטנת הבעיות במזרח התיכון, שתיעשה בשקט ולא במוכרז. שר החוץ האמריקאי גילה עניין בנושא ואמרתי לו שאם מנתחים את המדיניות הסעודית, אפשר לחוש כי סעודיה חורגת מהמזרח התיכון הערבי ומגלה עניין במזרח אפריקה ובמדינות אחרות. כמו כן, יש קצת פחות פנאטיות סעודית בנושא המקומות הקדושים. בכל הנושאים הללו הוא גילה עניין וביקש להעביר לו עמדה קצת יותר מגובשת מאשר בשיחה הראשונה.

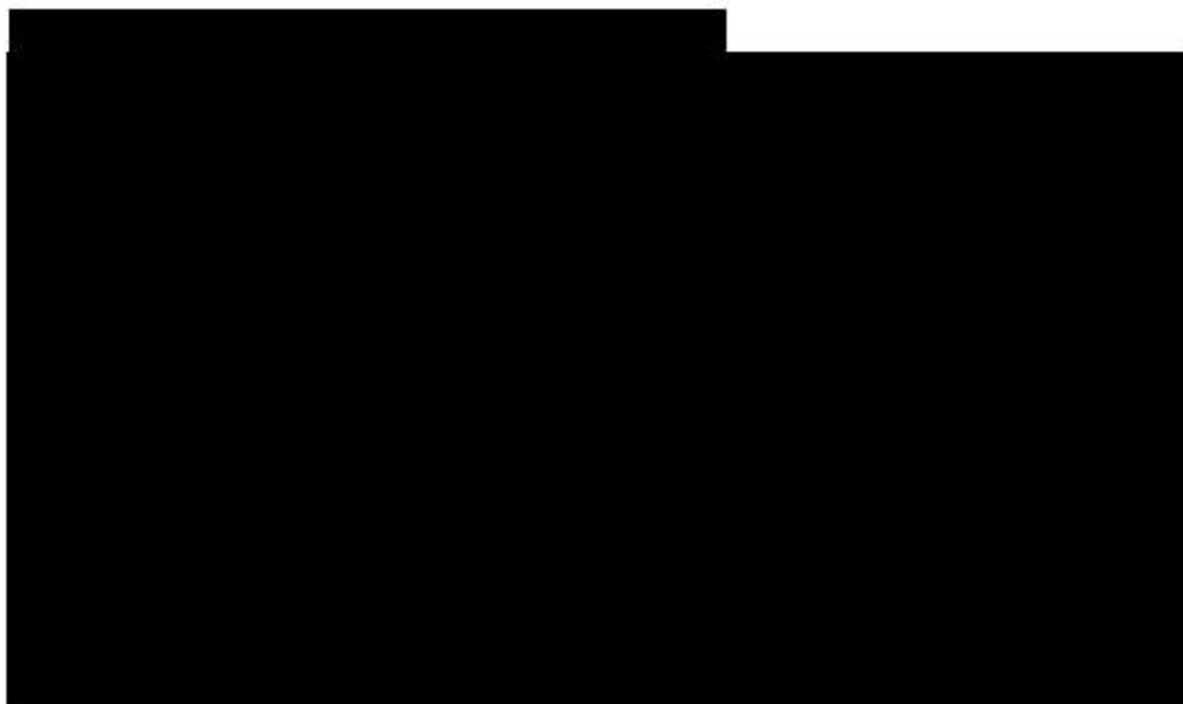
ראש הממשלה י. רבין:

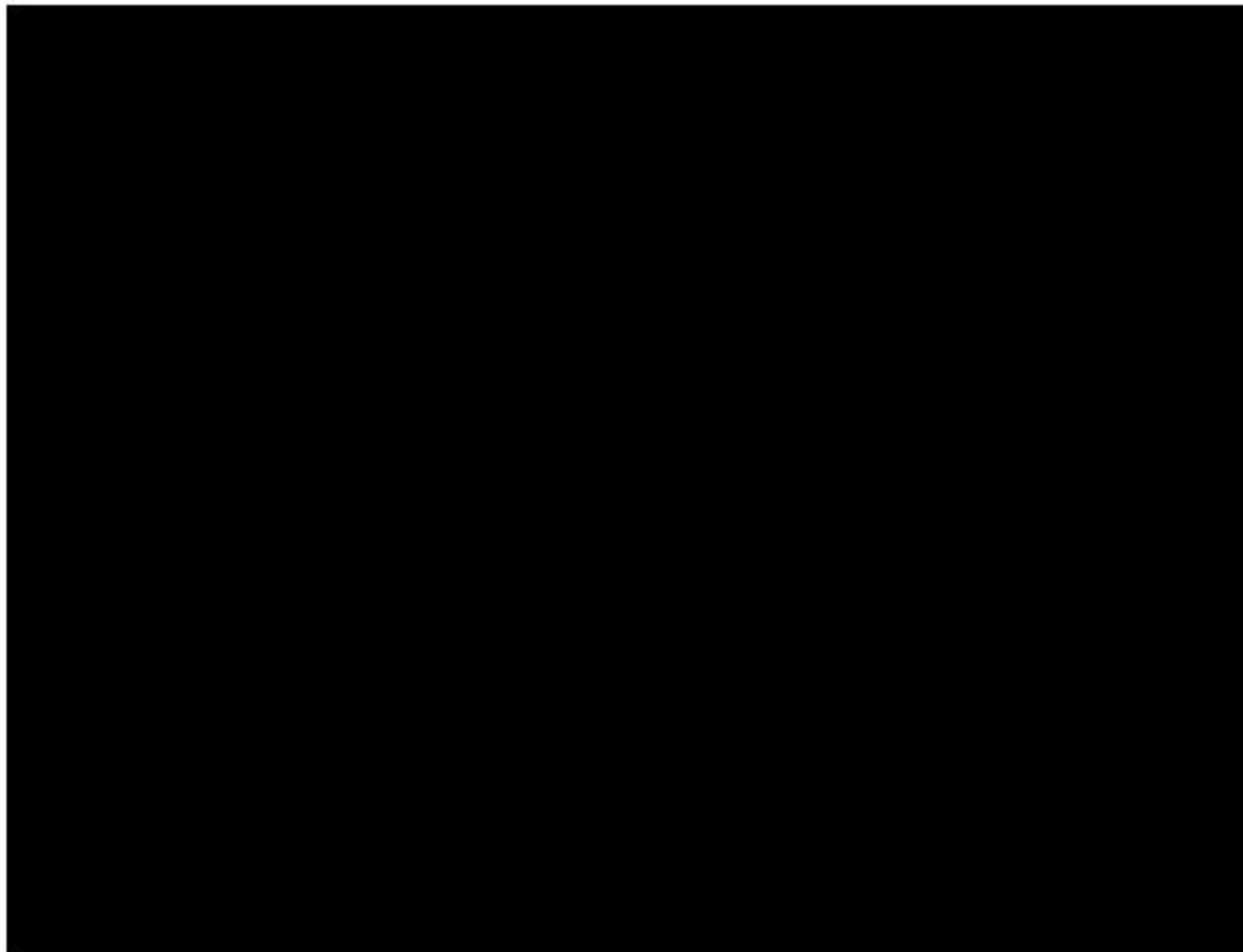
אני רוצה לציין כי בשיחה שלי לא היו 4 עיניים. שמחה ישב אתנו ורשם, ואני נמנעתי משיחה ב-4 עיניים. וכך היה גם אצל שמעון ואלון.

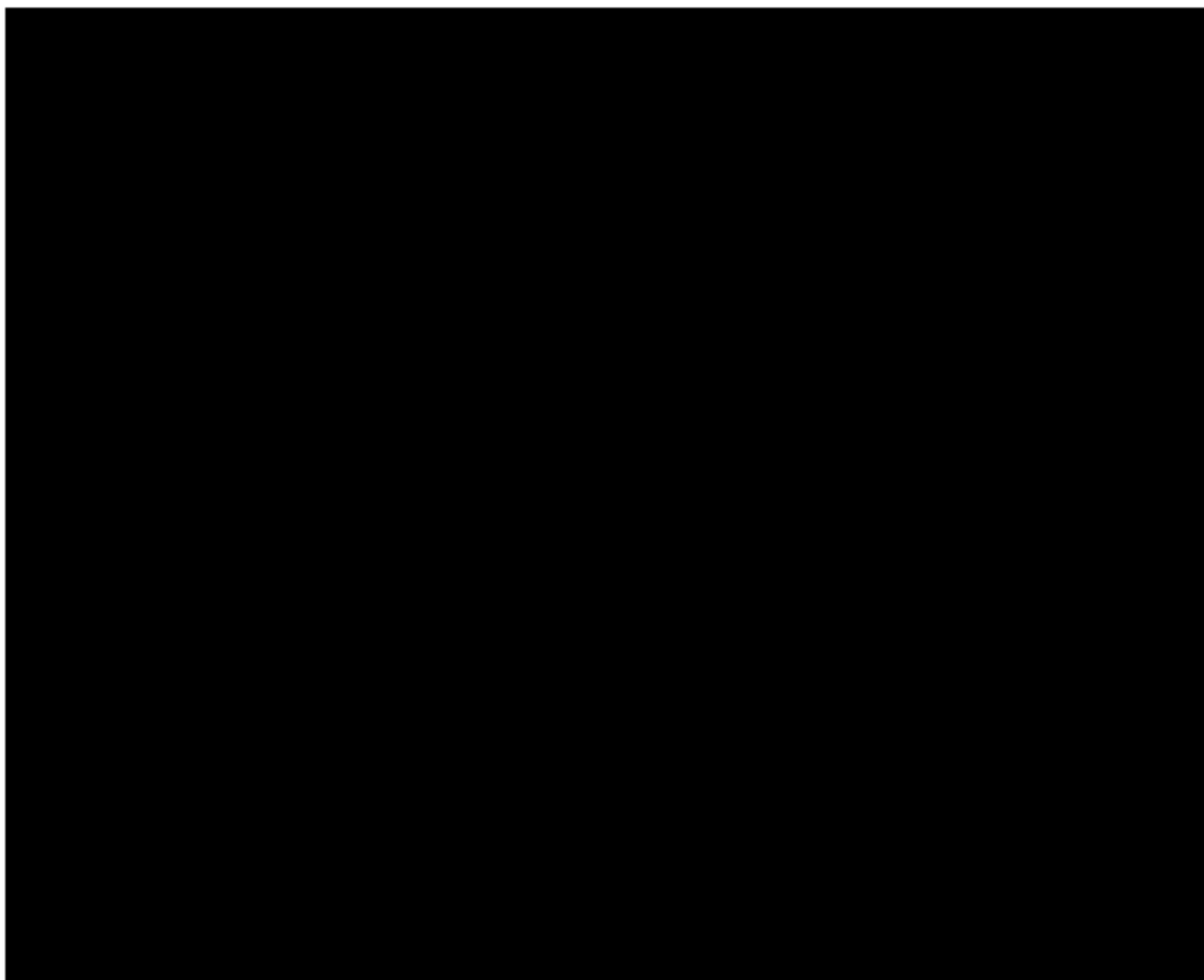
סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

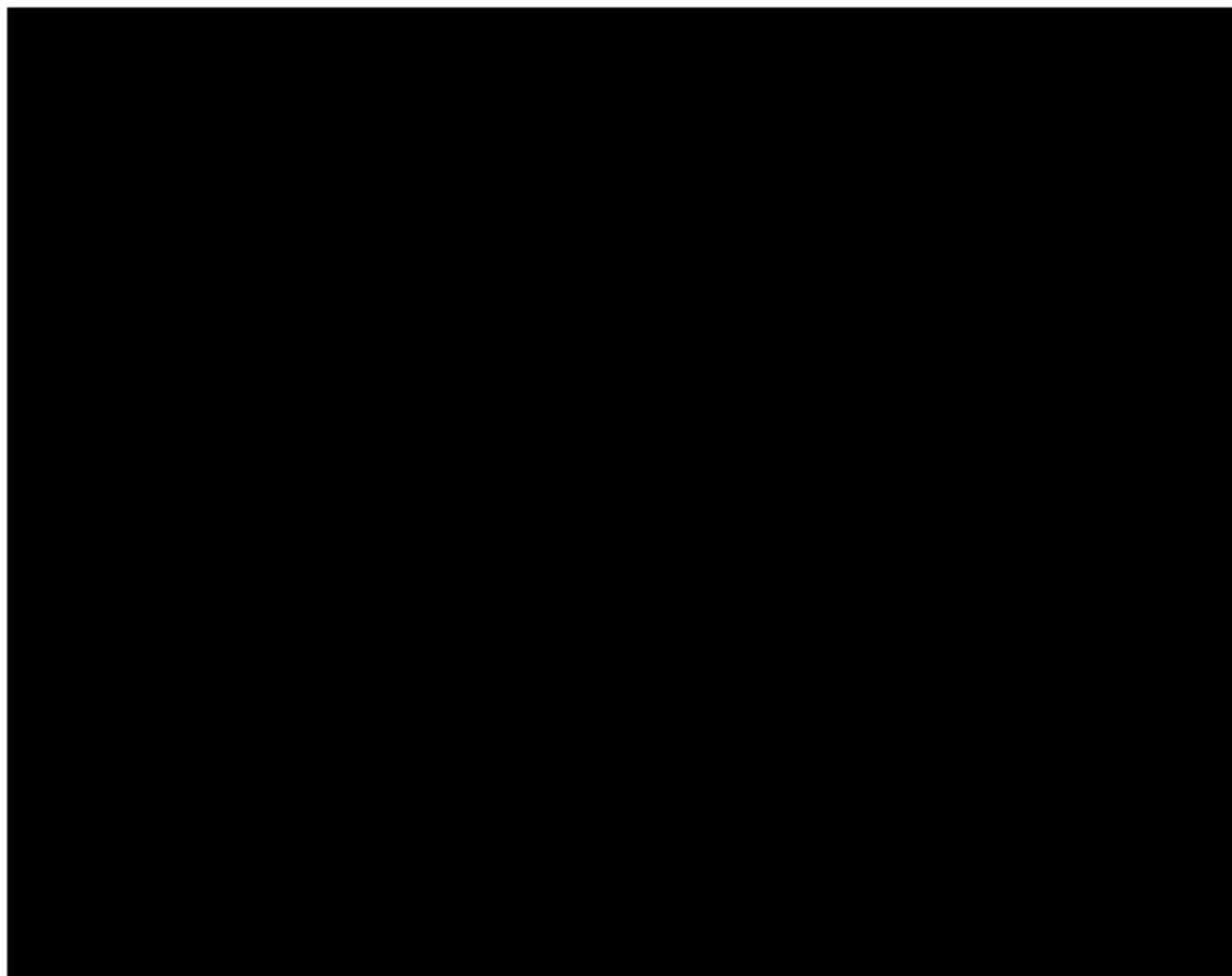
לי היתה שיחה ב-4 עיניים בלתי נמנעת בדרך מנמל התעופה לירושלים.

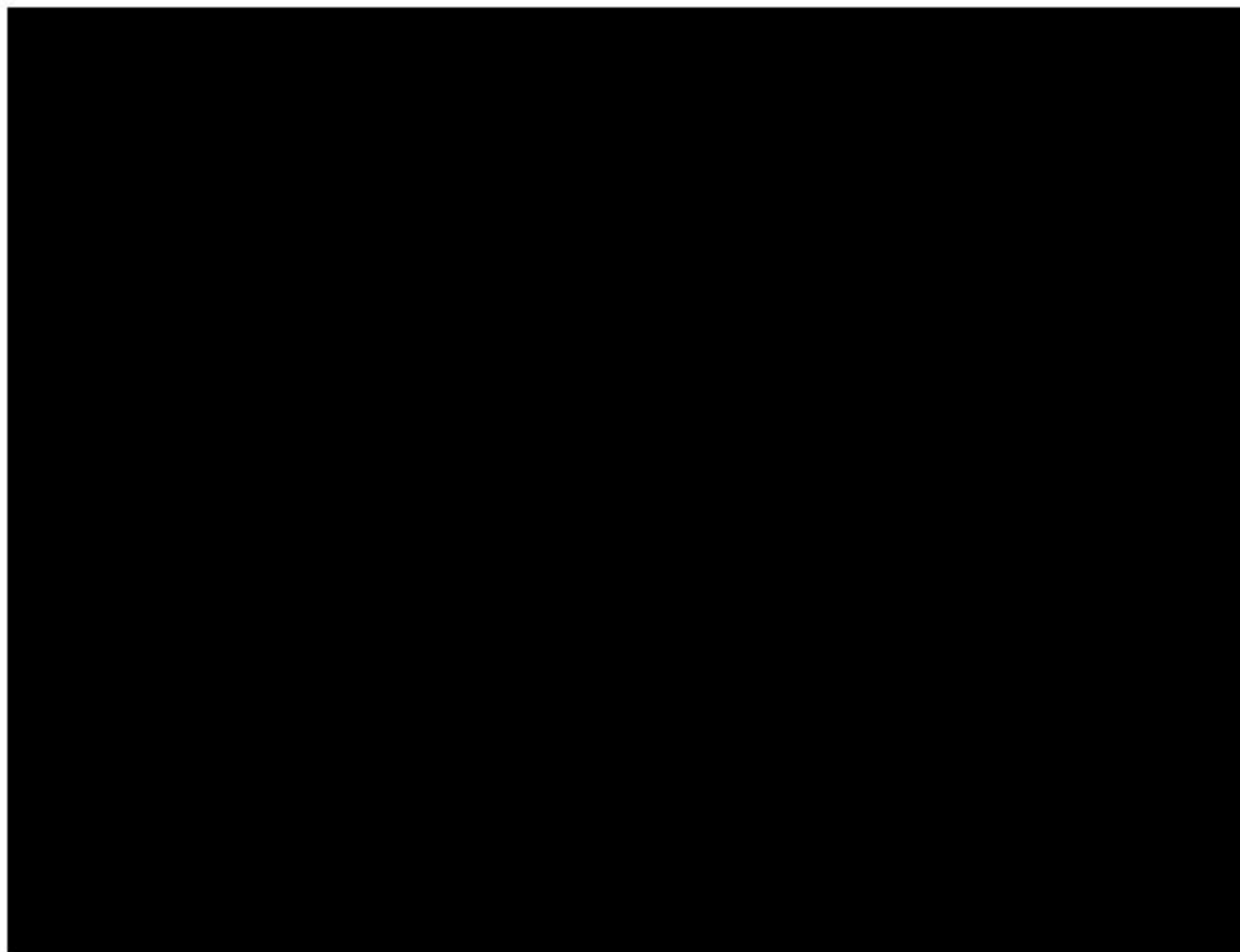
ברצוני להשלים, כי לגבי ברה"מ ראיתי לחובה להוסיף לו כי דעות שהוא שומע מפי אישים שונים על אפשרות של היערכות כוחות אמריקאיים-סובייטיים בגבולות כדי להבטיח את השלום, זו אינה עמדת ממשלת ישראל. אנו מעולם לא ביקשנו מהאמריקאים להבטיח את גבולנו, כי אנו מסוגלים להתגונן ולהגן על עצמנו בפני כל קואליציה אנטי-ישראלית, אם נקבל את הנשק בזמן, מה עוד שכשהסובייטים נכנסים, הם לא תמיד יוצאים, כך שלא יטעה בעמדת ממשלת ישראל. כמו כן העלינו את בעיית יהדות ברה"מ ובעיית יהדות סוריה. שוחחנו בעניין "אמוקו" והבינו כי אנו מסכימים לרעיון אחד, שכל אחד שולט בחצי שלו.

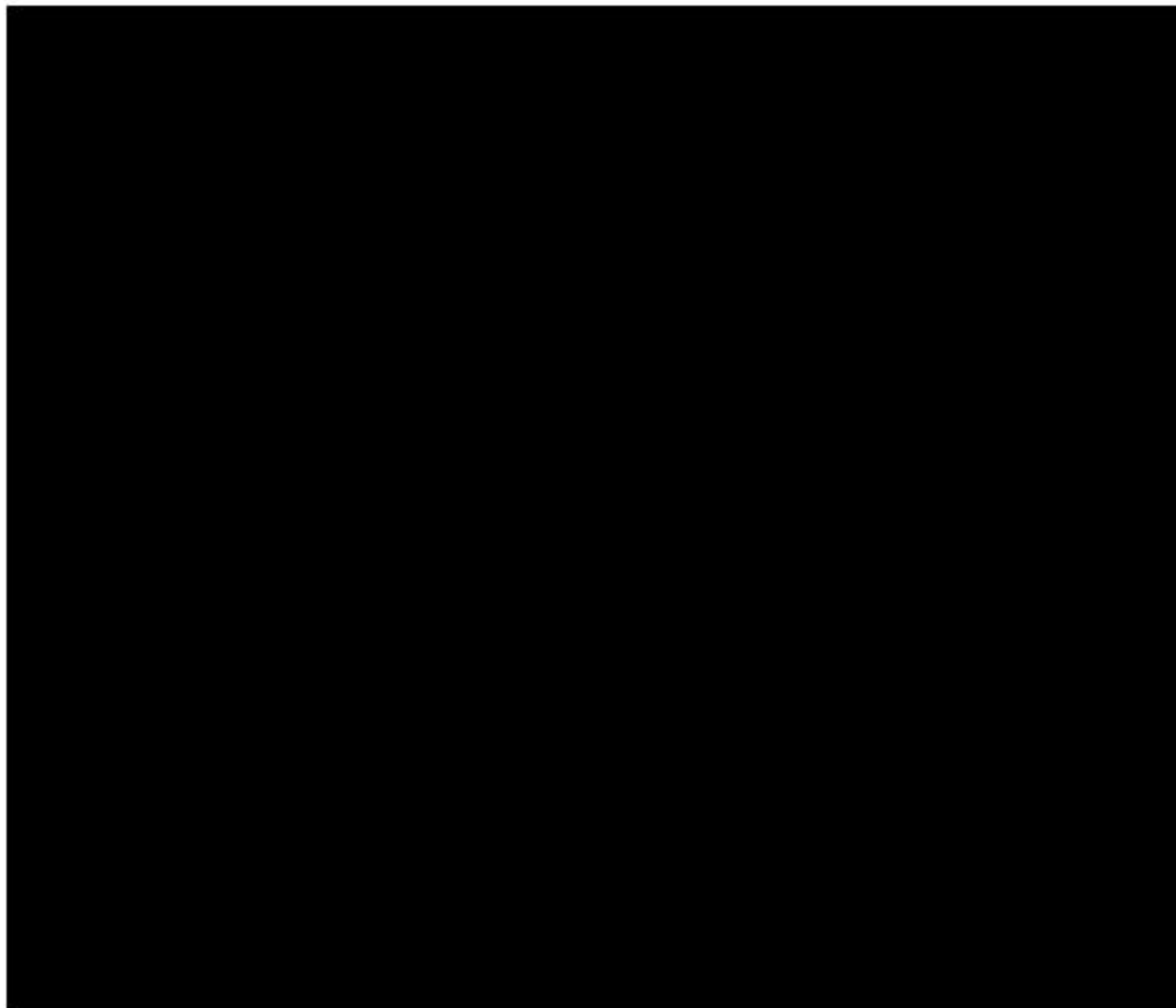

408. נצחון קבוצת מכבי תל-אביב במשחק הכדורסל נגד קבוצת צ.ס.ק.א-מוסקבה

שר התיירות מ. קול:

אפשר להציע לראש הממשלה שכולנו נסמיך את שד החינוך לברך את "מכבי תל-אביב" על נצחונו.

ראש הממשלה י. רבין:

אני מקבל, אם כי כשהוא מדבר, הוא מדבר ממילא בשם הממשלה.

409. שאלות

שר התיירות מ. קול:

יש לי מספר שאלות:

ראשית - היתה ידיעה שהונגריה הפסיקה לתקוף את ישראל על יסוד איזו הנחה שהוסכם בגוש הסובייטי כאילו היא תהיה המדינה הראשונה שתקשור יחסים עם ישראל, וכאילו נקבע תור של מדינות למחלף זה. אני שואל את שד החוץ: מה ידוע לנו על כך?

שנית - מתי יתבצע ביקור ראש הממשלה בפריז, אצל ז'יסקאר, והאם היו שיחות מוקדמות להכנת הביקור, בנושאים העיקריים שעומדים לדון בהם?

שלישית - היתה ידיעה כי רמזו לוואנס בסעודיה, או שלא רמזו לו, אלא אמרו לו: "ברחל בתך הקטנה" - שהם לא יפגיו את ישראל אם יעלו מחדש את מחירי הנפט, כשסעודיה עשתה ג'סטה לארה"ב, כדי להקל עליה והורידה את מחירי הנפט.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אם כן, אני מקווה כי לא תדליפו, אבל אין לנו שום אינדיקציות מצד הונגריה על כוונתה לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל. אם תהיה אינדיקציה כזו, נקבל זאת בברכה. האמת היא שבפרוזדורי האו"ם, לפני שנה, רווחו שמועות כי ברה"מ הטילה על הונגריה ופולין להיות הראשונות לחדש את הקשרים, אבל מאז חלפה שנה ושום דבר לא התחדש.

שר הבריאות ו. שש-טוב:

אם יהיו ראשונים, הראשונים יהיו הבולגרים. למה אתה מעמיד אותי במצב לא נוח?

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

הם לא יהיו הראשונים. כבר היו ראשונים - הרומנים כבר עשו זאת.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

הם אף פעם לא ניתקו.

לגבי סעודיה, אין לי דיווח סופי, הכל נמצא בתהליך. אני מקווה שבשבוע הבא נוכל לדווח יותר. אין ספק שהם מדברים מעמדת כוח, אך למרות שיש להם כסף, לדעתי הם כן נזקקים לעזרה האמריקאית, כי הם לא יכולים לעשות שימוש בכספם הרב ללא עזרת מדינה ידידותית, מה עוד שהם חיים בפחד מפני הרדיקליזציה של הסכיבה הקרובה.

לגבי ביקור דה"מ, אני רוצה שתדעו כי ביום שישי, מצר ומחזיתיים ישב ויישב צוות ישראלי-צרפתי משותף לבדיקת ההיבטים הרלבנטיים של הסכם ההסגרה. מהדו"ח הראשון שקיבלתי מפריז, הדיונים מתנהלים עד עתה ברוח טובה, אך אני אעדיף, ביום ראשון הבא, לתת על כך סקירה יותר מפורטת, בעיקר על יחסי צרפת-ישראל, כי יש כמה התפתחויות פוליטיות, לדעתי לא בלתי חיוביות.

ראש הממשלה י. רבין:

באשר להזמנה לפגישה עם ז'יסקאר, היות שהי פניות: האחת מצד הופואה בואני, שמסר לי, כפי שדיווחתי בממשלה לאחר ששבתי מג'נבה, כי הוא נפגש לפני הפגישה אתי עם נשיא צרפת, ונשיא צרפת העביר דרכו הזמנה להפגש אתי. לאחר מכן, שד החוץ של צרפת נפגש עם שד החוץ שלנו בבריסל, והציע פגישה. לא ביקור רשמי, אלא פגישה לשיחה. עוד לא נקבע מועד למפגש. בכל הזמנה למפגש שכזה אנו תמיד נותנים תשובה חיובית, כי אנו בעד הידברות.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

בעניין זה, האמת היא שהתחילו מגעים עוד לפני

פרשת אבו-דאוד.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

אני מבקש שהמגעים בעניין הסכם ההסגרה יהיו

מתואמים עם שר המשפטים.

שר הבריאות ו, שם-טוב:

מהו ההישג הדיפלומטי הגדול של הכדורסל הישראלי?

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

הוא לא יכול לקלקל את היחסים עם ברה"מ.

השר י. גלילי:

מאחר שכולנו מדברים על כך שגם הפורבים רוצים לחיות, האם שר החוץ יכול להשכיל אותנו בנושא השיח האירופאי-ערבי?

שנית - אני מבקש לדעת מראש הממשלה, שר החוץ ושר הבטחון, האם הם מקבלים, או משהו הוסמך על ידם לקבל דיווח על שיחות הישראליים עם אש"פ?

ראש הממשלה י. רבין:

בעניין סעודיה, מצנורות שונים, וגם אמריקאים, אינני יודע מהי מידת אמינות התמונה של ריסון בעמדת סעודיה. אמנם המלה היא "MODERATION", אבל אני אמרתי לוואנס כי יש להבחין כאן בין ריסון עמדות כלפי המערכת הכללית לבין ריסון ביעדים של מדינות ערב כלפי ישראל. הריסון במישור הראשון לא בהכרח אומר ריסון במישור השני, אם כי הוא יוצר מצב, מבחינות רבות, יותר נוח לישראל.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

בעניין דו-השית הערבי-אירופאי: לפני שנים אחדות, בטרם קמה ממשלת רבין, החליטו 9 מדינות מדינות השוק האירופאי להיענות לבקשת ארצות הליגה הערבית להקים מסגרת קבועה לעריכת דו-שיח אירופאי-ערבי בנושאים המעניינים את 2 הגושים. האירופאים הסכימו לכך, לדעתי אפילו בהתלהבות, אבל התנאי יהיה שזה יהיה דו-שיח כלכלי לא מדיני. כלומר, הכוונה היא לדבוק בנושאים של שיתוף פעולה כלכלי. ואכן, אחד הנושאים שטיפלתי בהם עם כניסתי לתפקידי, היה לדאוג לכך שההתייבות הזו תמוסמר. ואמנם, בשעתו קיבלנו על כך הצהרה מנשיא מועצת שרי השוק דאז - גנשר - והוא עמד בהתייבותו. מאז ועד היום מופעל לחץ בלתי פוסק מצד מדינות ערב על אירופה להעניק לדו-שיח גם ממד מדיני ולהכיר באש"פ כממשלה לכל דבר בשיחות הללו. האירופאים התנגדו לשתי התביעות, כי כדי להגביל את נוכחות אש"פ סוכם כי בדו-שיח זה אין נציגי מדינות אלא נציגי גושים (כי אש"פ הוא חבר בליגה הערבית), וכל האירופאים שפועלים בדו-שיח לא מייצגים מדינות, אלא את השוק המשותף, כאשר הערכים גם הם מייצגים את הליגה הערבית ולא מדינות, אחרת היתה הכרה באש"פ כמדינה, כי הוא חבר בליגה הערבית.

לאחרונה נודע לנו ממקורות טובים (ויש לנו ידידים טובים), כי המאמצים חודשו, וכי עומדים לדון בפגישה שאמורה היתה להתקיים בשבוע שעבר בטונים על הקמת ועדה מדינית משותפת.

שנית - כי עומדים להחליט החלטה מדינית חדשה

שתפורסם ברבים.

ושלישית - שהפגישה הבאה תהיה בדרג של שרי חוץ.

וכך, בפעולה מוקדמת אצל שרי החוץ, שנעשה על-ידי שגרירינו בבירות השונות - ולזכותה של ארה"ב ייאמר כי גם בעזרתה - נאבקנו קשה נגד הנסיון לקבל הצהרה חדשה ע"י נציגי החשע המתכנסים בלונדון (תמיד מתכנסים

בבירת הנשיא התורן) ובדי עמל הצלחנו להביא לידי כך שהם אינם מפרסמים הצהרה חדשה שתהיה בה משום ארוזיה ביחס לאש"פ. לבסוף, הועידה הסתיימה ללא הצהרה חדשה, אלא היו"ר קרא את ההצהרה הקודמת, שאנו איננו מרוצים גם ממנה, אבל היא כבר ידועה.

כשהייתי בבריסל, פתחתי בהתקפת מצח, ואפשר לומר, בלשון ברוטלית, בשיחות עם כל אחד ואחד, וגם בנאומים, בטקס החתימה, למרות שהדבר אינו רגיל, כללתי סעיפים בנושא זה החורגים מכללי הטקס, וכך גם דיברתי כנגד זה גם במסיבת עיתונאים המונית. ואכן ניתנו כמה הבטחות ערב התכנסות הועידה בטוניס, ובכולן עמדו: לא נבחרה ועדה מדינית משותפת, לא הצהרה הצהרה מדינית חדשה ולא נקבע מועד לכינוס שרי החוץ. ואני טענתי בפניהם כי בהצהרה מדינית יתנו לנושא מעמד מדיני אדיר, וחוף מזה, איך ייוצג אש"פ בועדה מדינית משותפת? הם ישלחו את פארוק קדומי לייצג אותם, וכך למעשה יכירו בממשלה שאינה קיימת. מכל מקום, אין לשבת על זרי דפנה, כי הסכנה עדיין קיימת ואנו ממשיכים בפעילות, אם כי עד עתה יצאנו בשלום.

באשר לשאלתו השניה של חשד גלילי: לי היתה פגישה אחת ויחידה עם אחד האנשים, מזמן, לפני חצי שנה או שלושת-רבעי שנה, ודיווחתי על מאמצי פגישות ולא על פגישה שהיתה, ואמרתי לאותו אדם את דעתי נגד הפגישות הללו, ועוד אמרתי לו, כי אני מיעץ לו לבדוק האם אין בכך עבירה על החוק מבחינת מגעים עם האויב - כאשר גם אני מצדי נמצאתי במצב קשה לאחר שנפגשתי איתו. כעבור כמה זמן גם שמענו הסבר מפי שר המשפטים על נושא זה. מאז ועד היום לא התקיימה כל פגישה ולא שמעתי כל דיווח, כך שאין לי מה לומר לכם.

שר התיירות מ. קול:

מדוע לא נתפרסמה עד היום הודעה מוסמכת, כדי שהעם בישראל יידע כי כל המגעים המתקיימים ע"י לובה אליאב, מתי פלד ואחרים עם נציגי אש"פ, אינם על דעת גורם ישראלי מוסמך? כי מקובל על רבים ששתיקה הינה

כחצי הסכמה, וזה לא טוב. רצוי להבהיר את המצב.

ראש הממשלה י. רבין:

אני חושב שזה הובהר על ידי בישיבת הממשלה.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

אני אמרתי בכנסת שלא זו בלבד שהמגעים אינם על דעת הממשלה, אלא שהממשלה שוללת זאת, כי זה בניגוד למדיניות הממשלה, ואח"כ הסברתי את הצד החוקי של העניין.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

לי אין מה להוסיף על מה שדיווחתי בשעתו לממשלה על המגע עם אותו איש. מאז לא היה מגע.

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

הבוקר התפרסם כי אש"פ הכחיש כי אנשיו שנפגשו עם הישראלים הם נציגי המוסדות הרשמיים.

4/0. הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס. 15), התשל"ז-1977

גב' ש. שביד:

אנו מבקשים את אישור הנוסח של הצעת החוק לעידוד השקעות הון, תיקון מס. 15. זה נוסח של תיקון שנובע מהמלצות ועדת רונאל בדבר ייצוב ההון של חברות שיש בהן השקעת חוץ המקנה למעלה מ-25% מכלל ההון של החברה. אני מבינה ששר התחבורה מבקש, לפני שיונח החוק על שולחן הכנסת, להחיל חוק זה גם על חברות ספנות, שלמעלה מ-90% מהכנסתן היא מספנות בקווים בינ"ל. בועדת חשדים לענייני כלכלה, בישיבתה האחרונה, הוטל על רונאל לבדוק ולהמליץ בנושא זה. אני עדיין לא קיבלתי את המלצותיו בכתב, אבל אני מבינה כי כיום חמישי הוא הודיע כי הוא תומך בכך. לכן, אני מבקשת, אם הממשלה מוכנה, לאשר זאת ולתת לנו סמכות להחיל את החוק גם על הספנות, ואפשר יהיה להגיש זאת על שולחן הכנסת.

שר התחבורה ג. יעקבי :

אם הצעתנו תתקבל, אני אתמוך בהצעת החוק. ענף הספנות הוא ענף עתיר הון. ועדת חשדים לענייני כלכלה בעצם הסמיכה את רונאל לבדוק את העניין הזה, והוא הודיע לנו שהוא מצטרף בחלת החוק הזה על ענף הספנות. לכן, אני מציע שהממשלה תאשר את החוק, תוך הסמכה להוסיף את ענף הספנות לתחולת חוק זה, ובתנאי זה ובהנחה זו החוק יוגש לכנסת.

גב' ש. שביד :

הצעת התזכיר אושרה כבר על-ידי ועדת חשדים לענייני כלכלה וצורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה ב-15.12.76.

ראש הממשלה י. רבין :

מה עמדת האוצר?

שר האוצר י. רבינוביץ:

אין אצלנו חילוקי דעות.

ראש הממשלה י. רבין:

אם אין הסתייגויות, הנושא מאושר.

מחליטים:

א. להוסיף הוראה בהצעת החוק, על-פי יחול החוק גם על ענף הספנות.

ב. לאשר, בכפוף לעיל, את הצעת החוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס. 15), התשל"ז-1977, ולהגיש מיד לכנסת.

411. הצטרפות לאמנה הבינלאומית בדבר פישוטם ותיאומם של נוהלי מכס

הגב' ש. שביד:

האמנה הזו דנה באמת בפישוט הליכים שונים הקשורים בנוהלי מכס, כמו אכסון במחסנים רשמיים וכו'. היו לנו מספר הסתייגויות באשר לחוק, הצגנו אותם. הדבר תואם עם משרד החוץ ומשרד המשפטים, ואנו מבקשים

לאשר זאת.

ראש הממשלה י. רבין :

אם אין הסתייגויות, זה מאושר.

מ ת ל י ט י ם :

לאשר את הצטרפותה של מדינת ישראל לאמנה הבינלאומית בדבר פישוטם ותיאומם של נוהלי מכס ונספחים E-3, E-4, ו-E-5.
(נוסח האמנה נמצא במזכירות הממשלה).

412. הזעזועים במערכת השכר במשק

שר האוצר י. רבינוביץ :

אני רוצה למסור על הזעזועים במערכת השכר, שמגיעים בימים אלה לשיאים.

במאי 1975 חתמנו עם ההסתדרות על הסכם שכר. פריצת ההסכם שנחתם החלה עם שביתת האחיות ולאחר מכן שביתת כל המגזר הרפואי הצמוד לבתי החולים, כלומר היקף של כ-10 אלפים עובדים. במקביל להסדרים שעשינו עם העובדים בתחום הרפואה הצמודים לבתי החולים, עידכנו גם את התוספות והשינויים במסלולי הקידום השונים, גם של עובדי המסים, גם של העובדים הבלתי יחודיים והמורים, כאשר התסיסה בחודשים האחרונים נובעת מהפרשנות שניתנה על-ידי בית הדין לעבודה...

ראש הממשלה י. רבין:

הוא פוסק, הוא לא נותן פרשנות.

השר י. רבינוביץ:

אנו ביקשנו שהוא יפרש את מסקנות ועדת ברקאי לגבי המהנדסים, והוא פרש חר-משמעות ואנו חייבים לפתוח אתם כמו"מ משמעותי. ובכן, את היחסים ביחסי העבודה, ברגע זה, מובילים שני חודי מחץ שגורפים ציבורים נרחבים: האחד - המהנדסים, והשני - עובדי המסים שגורפים את כל עובדי המדינה ואת האחרים; כאשר למהנדסים צמודים ההנדסאים, הטכנאים, עובדי מדעי החברה והרוח, המורים, וחלק מהעובדים בדירוג המקצועי בדרגה י"ג. כלומר, למעשה מה שיקרה עם המהנדסים יחול באופן אוטומטי על קבוצה של 120-130 אלף איש.

בשבוע האחרון עשינו מאמצים גדולים, ביחד עם ההסתדרות. ישבנו יחד במשך ימים, ערכים ולילות, אך עד עכשיו לא הגענו להסככם. הצענו הצעות.

שר התיירות מ. קול:

לגופו של עניין, האם ממשלה יכולה להתכחש

לפסק דין של בית הדין לעבודה?

שר האוצר י. רבינוביץ:

אנו לא מתכחשים, אנו רק אומרים כי זה שווה כך וכך, ואילו הם אומרים כי זה שווה כך וכך. בית הדין לא קבע סכום, רק עקרון. מכל מקום, מה שיקבע למהנדסים, יקבע באופן אוטומטי להנדסאים, כי בהסכם אם ההנדסאים הם צמודים למהנדסים, וכך גם עובדי המז"ר, המורים והטכנאים. ההסתדרות לא יכולה בינתיים לסכם אתם. אנו הצענו כמה הצעות, כאשר לקחנו בחשבון כי כל תוספת של 100 לירות מגיעה בצורה משוקללת לסכום של 150 לירות, כשצדובר על היקף של 130 אלף איש. הויכוח עדיין נטוש. הפער עדיין גדול, כי אנו מדברים על 300 לירות משוקללות, ואילו הם תובעים 600-700 לירות. במשוקלל, הכוונה לממוצע, כשבדרגות הגבוהות יותר זה 700 לירות ובנמוכות יותר זה 100 לירות. כל תוספת המשוקללת נעה בסביבות 300 לירות. זה בתחום המהנדסים.

בשבוע האחרון אנחנו יושבים אתם כל הזמן בבירורים. ההסתדרות עדיין לא הצליחה להביא אותם לאיזושהי פשרה בעניין. ההסתדרות תובעת שבמידה שיש הבדלים בגישות בינינו וכיניהם, היא מעוניינת לבחון את העניין. המהנדסים אינם מקבלים את המהלך של המוסד שהקמנו אותו, כוונתי למוסד לבורות מוסכמת. בינתיים אנחנו לא יכולים לדון בצורה מפורטת יותר עם אנשי המז"ר, אשר מפגינים ברגע זה לפני הבניין.

אני רוצה לקוות שבימים הקרובים או בלילות הקרובים - גם הלילה יישבו עם המהנדסים -אולי נוכל לסכם אתם. עלינו לדעת שמה שיסכם אתם יחול על כל הציבורים שלפי ההסכם צמודים אליהם.

עובדי המסים אשר תבעו מאתנו שנפתח מחדש את ההסכמים ואנחנו לא הסכמנו לכך, עובדים בתוקף של צווים. הם תובעים שכל עובדי המסים יוכרו כמי שעוסקים במקצוע מועדף. אני מצטער לציין שבגלל המצב במשק והאפשרות למצוא עבודה מחוץ למסגרת הממשלתית יש עזיבה של כוחות טובים משירותי המסים אל גופים ומוסדות שאנחנו לא יכולים להתחרות אתם. גם זו נקודה אשר מעוררת גלים של זעזועים בקרב העובדים. כאמור, אנחנו לא מסכימים להיענות לתביעה שלהם, והם עובדים מכוח צווי ריתוק. אני לא יודע מה יקרה בימים הקרובים.

הסכמנו עם ההסתדרות שנכיר במקצועות מסוימים בשירותי המסים במקצועות מועדפים ונעביר למוסד לבוררות מוסכמת את הקביעה הסופית, גם במה שנוגע לתמורה בעד המקצועות המועדפים, המקצועות שאנחנו מוכנים להכיר בהם, יחד עם ההסתדרות, במקצועות מועדפים, אבל לא בגלל העובדים. הבירורים שלנו עם עובדי המסים טרם נסתיימו. אין ספק שאם נגיע למה שנגיע עם עובדי המסים, העניין גורף את כל הייחודיים אשר נחכים לסיומו של הויכוח שלנו עם עובדי המסים.

הזעזוע בתחום הזה הגיע בימים האלה לשיאים גם בגלל מועד הבחירות המתקרבות, וגם בגלל הפחדים של העובדים שאם אנחנו מפעילים את המוסד לבוררות מוסכמת, אולי יוצרו עליהם לחצים והם יזדקקו למוסד, בשעה שהם אינם רוצים להזדקק לו.

אתמול היו לי פגישות ושיחות עם אנשי ההסתדרות. נראה מה יתרחש בימים הקרובים.

כפי שאתם בוודאי שומעים מן האינפורמציה שלנו, היינו מוכנים להגיע עם המהנדסים לחוספת משוקללת בערך של 300 לירות לחודש. הפער בינינו עדיין גדול והם אינם מקבלים את ההכרעה של ההסתדרות. הם שובתים. הוצאנו עד כה צווי ריתוק מעטים ביותר בצורה סלקטיבית מאוד לגבי המהנדסים. לא זה המצב לגבי עובדי המסים - שם הוצאו צווי ריתוק בצורה רחבה. לדעתי יהיה צורך לנסות ולהגיע למודוס וויוונדי כדי להגיע לרגיעה.

שד התיירות מ. קול:

עם מי להגיע למודוס וויוונדי?

שר האוצר י. רבינוביץ:

קודם כל עם המהנדסים. אם מגיעים לכך עם המהנדסים, העניין חל אוטומטית על כל אלה שלפי ההסכמים קשורים אליהם.

ראש הממשלה י. רבין:

שמענו דיווח. אין הצעה להחלטה.

שר האוצר י. רבינוביץ:

אם יהיה צורך בכך, נזעיק את ועדת השרים לענייני

שכר, כדי לקבל החלטות.

שר התיירות מ. קול:

מכיוון שאני יוצא מתוך הנחה שאי אפשר לנהל את העניינים באמצעותם של צווי ריתוק אלא רק לגבי קבוצות קטנות של עובדים אבל לא אלפי עובדים, אני שואל את שר המשפטים: האם המוסד לבוררות מוסכמת, שדיבר עליו שר האוצר ואשר איננו מעוגן בחוק, האם יש לו תוקף לגבי קבוצות של עובדים שאינם רוצים להופיע בפניו?

שר המשפטים ח. צדוק:

נגד כמה מהנדסים הוצאו צווי ריתוק. והאם אלה שהוצאו נגדם צווי ריתוק מקיימים את הצווים? ואם הם מקיימים אותם, איך הם מקיימים אותם?

שר החינוך והתרבות א. ידלין:

אני חושב שלגבי העבר עשינו לא טוב שהלכנו לבית הדין לעבודה. דווקא מועד הבחירות מחייב, לדעתי, לעמוד מול המהנדסים, כי למה שיינתן למהנדסים תהיינה השלכות על ציבורים אחרים.

עד כה היה תחום שלא היה מזועזע במשק ובחברה - תחום החינוך - אבל תהיינה השלכות מעניין המהנדסים לעניין המורים. יתר על כן, ארגון אחד של המורים הוא לא ארגון הסתדרותי, ואף על-פי כן לא נהג לפי הרופאים, שגם הוא איננו ארגון הסתדרותי וזכה במה שזכה. ארגון אחד הוא אמנם ארגון שיש לו הסכם עם ההסתדרות, אבל איננו מקבל מרות. לכן, מה שההסתדרות תפסוק לגבי המהנדסים, תהיה לו השלכה לגבי המורים, וזה יעלה כסף כדי למנוע שילדי ישראל יסתובבו ברחובות.

אם מישו מוזכר את שיקולי הבחירות, צריך להחליט לגופם של העניינים. אני סבור שלבחירות יזיק יותר כשילדים יהיו ברחובות.

שר האוצר י. רבינוביץ:

כנראה שלא היית כאן כאשר מסרתי על צמידות של כמה ציבורים אל המהנדסים, ומה שנשכם עם המהנדסים יחול אוטומטית, לפי ההסכמים, גם על אחרים.

נשאלו מספר שאלות שאני מבקש להשיב עליהן. האם המהנדסים מקיימים את צווי הריתוק? אם כן, עד הכוקר, אותם מעטים שנגדם הוצאו צווי ריתוק מקיימים את צווי הריתוק. אינני ידוע מה יקרה היום או מחר.

שר המשפטים ח. צדוק:

אני מבין שהמספר הכולל איננו עולה על מאה. עיקר הצווים הם לגבי עובדים בחברת החשמל ובתחום האנרגיה.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

זה אחוז נמוך ביותר.

שר המשפטים ח. צדוק:

המוסד לבוררות מוסכמת הוא על-פי חוק הבוררות. כלומר, זו בוררות על-פי הסכם. ההסכם מחייב את הצדדים להסכם. הצדדים להסכם הם הממשלה כמעסיק, והסתדרות העובדים כנציגות של העובדים. לגבי כל גוף ספציפי צריכה להיות בדיקה משפטית, כדי שאוכל לתת תשובה. מכל מקום, את התשובה הכללית אני יכול לתת עכשיו. לגבי אלה שאינם קשורים בהסתדרות, ההסכם איננו מחייב. לגבי הקשורים, כפי שאמרתי, צריך לבדוק.

ראש הממשלה י. רבין:

כל הנושא הזה מועלה כועד הפועל. אנחנו מביאים אותו נחר לפני הכנסת כהצעת חוק.

שר המשפטים ח. צדוק:

במסגרת חלק מהחוק אשר בא ליישם את העיסקה, יש שם סעיף אשר בא להרחיב את החיוב שבמוסד לבוררות מוסכמת על כל הסקטורים של השירות הציבורי למשך תקופת ההסכם.

שר התיירות מ. קול:

כתוב שאם יצטרכו לשלם להם ישלמו להם אחרי המועד. כלומר, יצטרכו לחכות במשך התקופה ויקבלו הלוואה בריבית נמוכה.

ראש הממשלה י. רבין:

קיבלנו אינפורמציה ואנחנו יודעים מה קורה.

413. הפקעת קרקעות בשטחים לצרכים צבאיים

שר הבטחון ש. פרס:

אני מבקש להביא לאישור פורמלי שני עניינים. האחד - הפקעת שטח לדרך למחנה רפית מן הכביש הראשי. מדובר על הפקעה של כ-30 דונם. אנחנו מוכנים לשלם לאנשים תמורת ההפקעה.

שר התיירות מ. קול:

אתה מדבר על הפקעה רק בשביל כביש פרופר.

שר הבטחון ש. פרס:

כן.

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

האם בעלי השטח הם בדואים?

שר הבטחון ש. פרס:

לא.

הפקעה אחרת היא לצורכי הגדלת בסיס האימונים למטווח במחנה שומרון על יד סבסטיה.

שר התיירות מ. קול:

האם זה לא יפגע ב"קדום"?

שר הבטחון ש. פרס:

זה לא יפגע בשום דבר.

שר המשפטים ח. צדוק:

אני לא מתנגד לעניין, אבל אני לא בטוח שהממשלה היא המוסד לדיון ולהחלטה בעניינים כאלה.

שר הבטחון ש. פרס:

זו הודעה שאני מביא לידיעה. מדובר על הפקעות למטרות צבאיות.

במחנה שומרון מדובר על שטח בגודל של 30 דונם, אדמת פלחה בלתי מעובדת. שטח של 5.3 דונם - בתחום המחנה, 0.8 דונם - דרך קיימת, ו-23 דונם בבעלות פרטית, השייכים ל-24 בעלים. כאמור, נשלם פיצויים.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

האם זה שטח מטווח חדש, או ישן?

שר הבטחון ש. פרס:

חלקו במחנה הקיים. אנחנו משתמשים בשטח המטווח הקיים. אנחנו רוצים הסדר חוקי, כדי שהדבר לא יהיה תלוי באויר. גם ביחס לשטח ההפקעה ברפיח מדובר על 31 דונם - 26 דונם מטע שקדים, 4 דונם פלחה ודונם אחד אדמת בור. בשטח מתגוררת משפחה של שתי נפשות. בדעתנו לשלם פיצויים. הפקעה זו תאפשר לנו לחבר את המחנה, את הימ"ח, לכביש הראשי.

ראש הממשלה י. רבין:

ההודעה נרשמה.

414. תזכיר הצעת חוק והצעת חוק רשות שדות תעופה, התשל"ז-1977

שר התחבורה ג. יעקבי :

ההצעה כוללת שני חלקים. החלק האחד - אישור הצעת החוק אשר הוגשה לממשלה: חוק רשות שדות התעופה - הצעת חוק מפורטת מאוד. אני רוצה להדגיש, שכפי שהוחלט על-ידי הממשלה, היא מוגשת על דעת ובהסכמה מלאה של שרי האוצר והמשפטים, על כל פרטיה, דקדוקיה וניסוחיה. החלק השני מאפשר את הגשת הצעת החוק ללא שהות של שבועיים, כמתחייב מתקנון העבודה של הממשלה, והדבר נובע בעיקר מן הרצון שלנו להשלים את הליך החקיקה, אם יש סיכוי שהדבר יהיה עוד בכנסה הנוכחית.

אני מבקש להזכיר שהממשלה קיבלה החלטה, ב-12 בנובמבר, להגיש הצעת חוק בדבר הקמת רשות סטטוטורית, רשות שדות תעופה בישראל. הצעה זו מאפשרת טיפול וניהול של שדות התעופה במסגרת גוף סטטוטורי כדוגמת רשות הנמלים, עם שינויים הנובעים מאופי שדות התעופה ומשיקולים אחרים שהיו לפני שלושת השנים אשר אישרו את ההצעה, ולפני הצוות הבין-משרדי אשר עסק בניסוחה.

הרשות תאפשר ניהול יותר כלכלי וגיוס הון, כדי לפתח את שדות התעופה ולהעמיד לרשותם את התשתית והציוד הדרושים כדי להפעיל הפעלה טובה ותקינה את שדות התעופה בארץ. בשלב הראשון הכוונה שייכללו ברשות זו שלושה שדות תעופה - נמל התעופה בן-גוריון, נמל התעופה באילת ושדה התעופה בירושלים, ולפי הנראה, מיד לאחר מכן, תוך זמן קצר, נוכל לצרף לאלה גם אם שדה התעופה שבמחניים ואולי גם בהרצליה, שכן שדה דב הוא בעיקר שדה צבאי, וככל שהזמן עובר וחולף הוא הופך להיות יותר ויותר שדה צבאי, מפני שהוצאנו את המטוסים הכבדים מטעם ומטוסי חברת "ארקיע" כמעט ואינם ממריאים משם. כאמור, 90% מן התנועה בשדה דב היא תנועה צבאית.

תפקידי הרשות: להחזיק, להפעיל ולפתח ולנהל את שדות התעופה המפורטים במסגרת זו, לתכנן ולהקים שדות תעופה כפי שייקבעו בתכנית-אב של שדות התעופה, וכפי שתאשר הממשלה או שר התחבורה מטעמה, לנקוט

באמצעים לבטחונם של עדותהתעופה.

הרשות תהיה מורכבת מ-15 חברים, שבעה מהם מקרב עובדיהמדינה מן המשרדים הרלוונטיים ושבעה אנשי ציבור, שבאופן טבעי יבואו ממסגרת המשתמשים, היושב-ראש יחמנה על-ידי שר התחבורה על דעת הממשלה. אני לא מוצא לנכון, אלא אם כן הדבר יתבקש על-ידי חברי הממשלה, לעמוד על כל פרטי החוק כפי שהוא מונח בפני הממשלה, באשר הוא מונה סעיפים רבים.

אני רוצה להסב את תשומת הלב לכך שהרשות תוכל להקים קרנות לחידוש מבנים, תוכל לגייס הון בתנאים אשר יאושדו על-ידי שר האוצר ושר התחבורה, וכן להנפיק אגרות חוב באישור הממשלה כולה. אני מניח ומקווה שהמבנה הזה, המעמד הזה, יאפשר גיוס משאבים נוספים לפיתוח עדות התעופה הסובלים ממצב של תת-פיתוח, על רקע של מספר הנוסעים, גידול פי שניים במספר הנכנסים והיוצאים לנמל וגידול מהיר בהיקף התיירות.

שר הבריאות ו, שם-טוב:

האם הקמת הרשות תגרום לכך שהמדינה תעביר נכסים לרשות? אני ידוע שבכמה הזדמנויות חשבנו מחדשה נוספת על מתכונת של רשות הנמלים מבחינת שליטתה של הממשלה הן על התקציב והן על הניהול וסמכותו של שר התחבורה. היו מקרים שהסתבר שהסמכות מוגבלת מאוד. האם הבטחת שליטתה של הממשלה ושר התחבורה היא כמו ברשות הנמלים, או שיש מבנה חדש?

שר המסחר והתעשייה ח, בר-לב:

אני מתייחס לפירוט של תפקידי הרשות, כפי שכתוב בסעיף 5(ב): "בנוסף על שירות שהרשות תיתן על-פי סעיף קטן (א), ושאינה היא לתת שירותים אחרים בשדות התעופה של הרשות או בקשר אתם...". אני מבקש לדעת מהם ה"שירותים אחרים".

שר החינוך והתרבות א. ידלין:

אני לא מתנגד להצעה. אני מבין את הרקע ואנחנו מקווים שמעו ייצא מתוק. אני ידוע על אישור עקרוני של ועדת השרים לכלכלה, שמסמך את שר התקשורת, בעצה עם שרים אחרים, להביא הצעת חוק בדבר רשות לטלקומוניקציה. אני רוצה לרשום, למען הפרוטוקול וההסטוריה, שאני צופה חוסר יכולת עמידה של שר החינוך והתרבות בישראל, כנגד עובדי הטלוויזיה הלימודית, שמה שנים העלו את התביעה לכוון את הטלוויזיה הלימודית כרשות, בהסתמך על העובדה שרשות השידור היא רשות ובהסתמך על חוות דעתם של מומחים אשר המליצו לפני שר החינוך הקודם שלא להעלות על הדעת ולקיים טלוויזיה לימודית במסגרת שירות המדינה במסגרת ביורוקרטית רגילה אשר כפופה לתקשיר ותכ"ם.

עד כה הטענה שלי כשר החינוך - וזה קרוב לשלוש שנים שאני עומד בחזית זו, לשמחתי בלי זעזועים - היתה שממשלת ישראל מתנזרת מהקמתן של רשויות נוספות. מכיוון שפה פסקה ההתנזרות, אני רוצה לקוות שאני עוד אצליח, בזמן שנשאר לי, לעמוד מול התביעה הזאת, אבל אני רוצה שהדברים יירשמו בפרוטוקול, שאין ספק שיצטרכו בעתיד להפוך גם את הטלוויזיה הלימודית לרשות, על המעלות והחסרונות שהדבר הזה גורר עמו.

שר המשפטים ח. צדוק:

למען הפרוטוקול וההסטוריה, אני רוצה לציין שבזמנו ועדה, בראשותו של דוד גולן, צריכה היתה המליץ המלצות הקשורות בארגון שדות התעופה, וראשית כל שדה התעופה בן-גוריון. הועדה הזאת לא המליצה על הקמת רשות סטטוטורית. היא המליצה על ארגון שדות התעופה, שלא היה כרוך בהפיכת השירות הזה לרשות סטטוטורית. בדיונים אשר היו אחרי כן ובשלב מסוים שהיה כרוך במערכת היחסים עם עובדי הרשות הזאת, החליטה הממשלה על הקמת הרשות הסטטוטורית הזאת,

וההחלטה בעניין זה איננה מתקבלת היום, אלא היא התקבלה אז. מה שמובא כיום זה חוק אשר נותן ביטוי להחלטה שנתקבלה אז.

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

אז אמרנו שיהיו עוד גורמים.

שר המשפטים ח. צדוק:

נכון.

שר החינוך והתרבות א. ידלין:

ברשותכם, עוד הערה. אני רוצה לציין, למען ההסטוריה, שבנסיונות שלי למנוע זעזועים בטלוויזיה הלימודית, זעזועים אשר נתקלתי בהם ביום הראשון לכניסתי לתפקידי, גם על רקע שיטות שכר ונוהלי עבודה לא תקינים אשר קיימים ברשות השידור ויש להם הסכם שכל דבר אשר קיים שם צריך לעבור לטלוויזיה הלימודית, בנסיונות שלי להשקיט את הזעזועים, עלתה ברעתי שיטה בנוסח מה שהמליצה ועדת גולן. חשבתי שמוצדק לא ליצור עוד תקדים של רשויות ממלכתיות, אבל להתחשב בכך שמדובר במערכת שהיא לא חלק של המנגנון הממשלתי. לצערי, לא זכיתי להבנה מצד הנציבות. השאירו אותי בודד במערכה שעד עכשיו עמדתי בה, אבל אני לא בטוח שאוכל לעמוד בה כשגגשים הצעת חוק כזו המונחת לפנינו.

ראש הממשלה י. רבין:

אני מבקש משר התחבורה להשיב.

שר התחבורה ג. יעקבי :

אני חושש שההסטוריה לא תסבול אם אני לא אעיר

הערה :

ורית, ברוח טובה. אני הייתי מלכתחילה בעד הקמת רשות סטטוטורית לשדות התעופה בישראל, במתכונת הרשות לענייני הים. אמרתי זאת בועדת השדים לענייני כלכלה ובשיחות עם ראש הממשלה. אני קובע שזו היתה עמדתי מלכתחילה. כאשר מיניתי את ועדת גולן, זו היתה כוונת המחבר. ועדת גולן היתה חלוקה בדעותיה - מחציתה היתה בעד רשות ומחציתה היתה בעד סטטוס קוו. היא עשתה פשרה שיצרה גמל, והגמל הוליד את ההחלטה המוצעת עכשיו. זו הגירסה שלי למה שמובא היום. מכל מקום, אני רוצה לומר שגם ועדת גולן, שהיושב-ראש שלה היה בעד הקמת רשות סטטוטורית, היתה בעד פרידה מהסטטוס קוו, בעד שינוי המעמד של שדות התעופה לעבר מעמד יותר עצמאי, תוך הקמת חברה שאמורה היתה למלא את התפקידים שדשות לא-סטטוטוריות לא היתה יכולה למלא, במסגרת ההמלצות של ועדת גולן, כפי שהתקבלו פה אחד.

הדברים האחרים נאמרו על-ידי שר המשפטים, ולא אחזור עליהם. אני שלם עם התשובה שלו כתשובה לשר החינוך והתרבות. היום מובא הנוסח להצעת החוק, בעקבות החלטה שקיבלה הממשלה בנושא זה.

באשר לשאלות של השר שם-טוב. בסעיף 43 של הצעת החוק ובסעיף 44, ולמעשה בכל הפרק השביעי, מפורטות ההנחיות החוקיות, וכן הנוהלים ודרכי הבקרה בכל הנוגע להעברת נכסים, זכויות והתחייבויות. הדברים מפורטים בהרחבה. הם הולכים בעקבות גורלם של נכסי נמלי הים, כאשר הועברו לרשות הנמלים. גם השרים אשר עסקו בכך וגם הצוות הבין-משרדי נתנו דעתם בקפידה רבה לפרק הזה, ונדמה לי שההנחיות הקבועות כאן צריכות להניח את הדעת.

מזה שלוש שנים שאני שר התחבורה, לא היו לי קשיים עם רשות הנמלים בכל הנוגע לקבלת החלטה במועצת הרשות, במה שקשור לאינטרס המדינה. לא מצאתי אף פעם שום פער או חלל שאני סברתי שיש למלא אותו בחקיקה

נוספת בכל הנוגע למעמד המדינה כלפי רשות הנמלים. מה שהיה בעבר מוכר לי מהעיון ההסטורי ובתפקידי כסגן שר התחבורה, אבל כאשר עסקתי בנושא זה במישורין, לא מצאתי בעיה שסברתי שיש לחקן אותה על-ידי חקיקה נוספת.

החוק הזה איננו זהה לחוק רשות הנמלים. הכיוון הכללי בו הוא חיוק מעמדה של הממשלה כלפי רשות שדות התעופה בהשוואה לרשות הנמלים, תוך הסתמכות על לקחים ולימוד של המצב ברשות הנמלים, אשר אנשיה ליוו את ניסוח החוק הזה, תוך העמדת הידע שנצטבר אצלם.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

לפי הסעיף אשר קובע את הרכב המועצה, נמצא שאין רוב לממשלה.

שר התחבורה ג. יעקבי:

ברשות הנמלים הסעיף בנושא זה מרחיק יותר. כאן היושב-ראש מתמנה על-ידי הממשלה. כאשר היושב-ראש הוא נציג של הממשלה, באופן טבעי יש רוב אוטומטי במועצה לכל עמדה שלממשלה יש אינטרס בה. זה הדבר אשר הנחה אותנו להציע הרכב זה.

לשר בר-לב: הכוונה היא שאם הרשות תהיה צריכה לתת שירותים שהם אינם בהגדרות המופיעות בסעיף שצויין, לא יהיה כל ספק שהיא רשאית לעשות זאת ברשות המועצה. למשל, אם יהיה ספק אם מסעדה בשדה התעופה היא במסגרת התפקידים הכלולים בסעיף, הרשות תהיה מוסמכת לתת את השירות אם המועצה תאשר זאת. המועצה היא בעלת סמכות מבחינת הממשלה, שכן יש בה רוב לממשלה בכל עניין שלממשלה יהיה עניין בכך.

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

אני מקווה שגשרי יהיה מיוצג.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אני מקווה שכן.

שר התיירות מ. קול:

יש הצעה להקים בית מלון בנמל התעופה בן-גוריון, אם כי נמצא במקום מלון "אוויה". האם הרשות תוכל לעשות זאת ללא קבלת אישור מחדש?

שר התחבורה ג. יעקבי:

להיפך, רק באישור המועצה. כפי שאמרתי, בכל עניין שיש בו אינטרס לממשלה - במועצה יהיה רוב לנציגי הממשלה. משרד התיירות, שהוא הרשות בשאלת בתי מלון, יוכל לבקש התייעצות של נציגי הממשלה במועצה.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

נדמה לי שכאשר רשות רוצה להקים פרויקט מסויים, היא נזקקת להליכים מסויים, וזה נכון לגבי בתי מלון וכו'.

שר התחבורה ג. יעקבי:

יש סעיפים אשר מחייבים אישורה של הממשלה או

ועדה מטעמה.

ראש הממשלה י. רבין :

אם אין הסתייגויות, ההצעה מאושרת.

שר התיירות מ. קול :

החלטה זו היא הישג חשוב לממשלה.

מ ח ל י ט י ם :

(א) לאשר את תזכיר הצעת חוק ואת הצעת חוק רשות

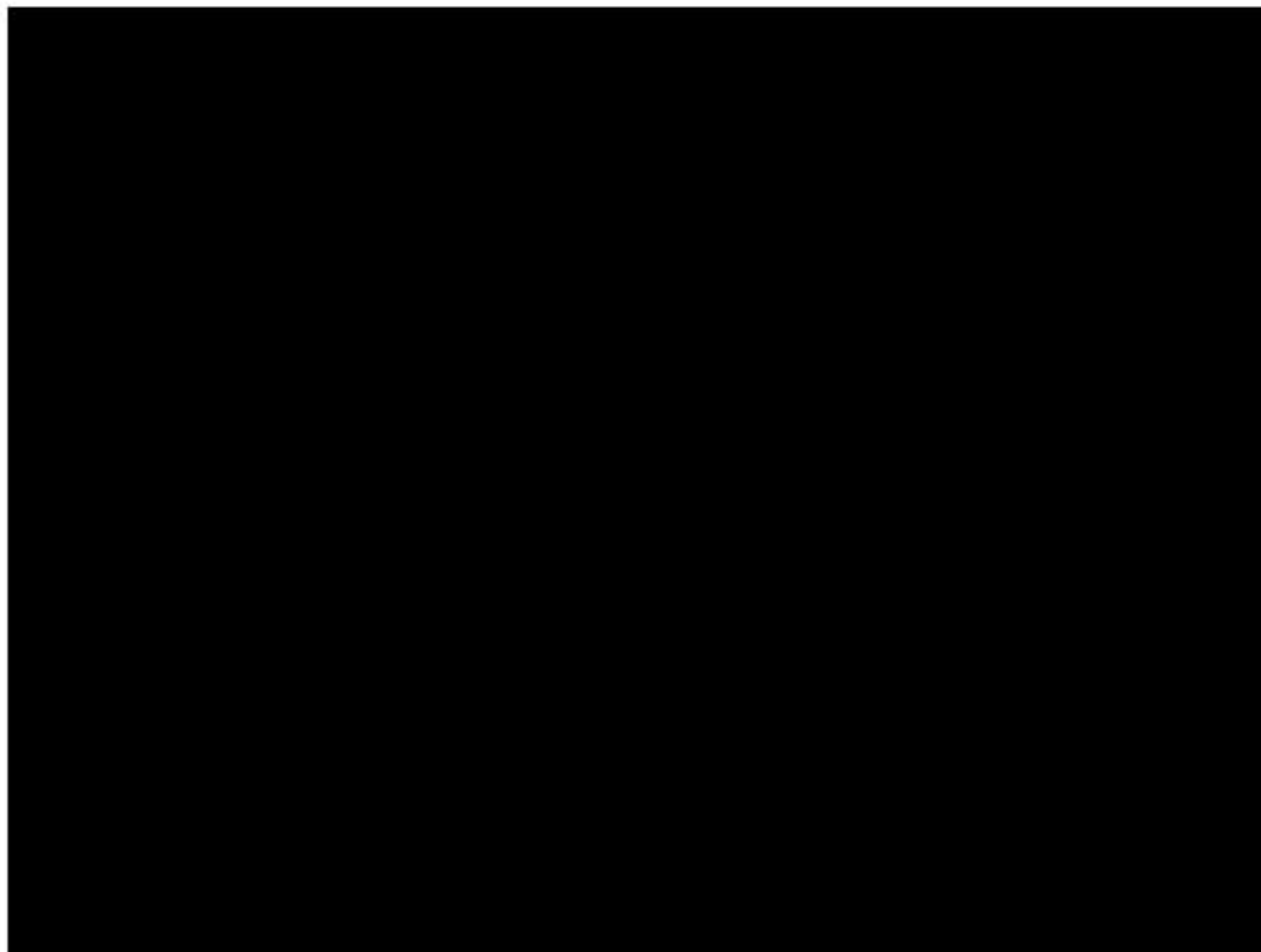
שדות תעופה, התשל"ז-1977.

(ב) הצעת החוק תוגש מיד לכנסת, ללא השעות של

שבועיים לערר על נוסח הצעות החוק שלפי סעיף 33(ד) בתקנון לעבודת הממשלה.

415.

הישיבה נועלה ב-13:15.